500 KURUŞ
YIL 6
SAYI

SALI 11 EYLÜL 1979

EKONOMİK

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

- SULUOVA'DAKİ BÜYÜK ÇELTEK MADEN OCAĞI'NIN PATRONU MHP'Lİ ŞEVKET SARAÇOĞLU'NUN İŞÇİLERİN CESETLERİ ÇIKTIĞINDA KAÇIRTMAK İÇİN GİRİŞİMLERDE BULUNDUĞU BELİRTİLİYOR
- HAKKINDA ÇIKAN HABERLERİN OKUNMASINI ÖNLEMEK AMACIYLA SARAÇOĞLU POLİTİKA GAZETESİ'NİN SULUOVA'YA GELENLERİNİN TÜMÜNÜ SATIN ALDIRTIYOR
- MADEN PATRONUNUN EN BÜYÜK DERDİNİN MADENİ TEMİZLETMEK OLDUĞU BELİRTİLİYOR
- MADEN OCAĞINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERE FENER VERİLMEDİĞİ DE ORTAYA ÇIKTI

Göçükteki işçilerin hesabını kim verecek?

Suluova (Politika) — Büyükçeltek Kömür İşletmesi sahibi MHP'li Şevket Saraçoğlu'nun madende kalan işçilerin cenazelerini halktan kaçırmayı planladığı öğrenildi. Suluova'nın AP'li Belediye Başkanı ile ilçeye yeni atanan kaymakama cenazelerin gece gömülmesini ve yalnızca yakınlarına haber verilmesini öneren Şevket Saraçoğlu, jandarma komutanlığından cenazelerin çıkarılması sırasında güvenlik önlemlerinin arttırılmasını istedi. Madende mahsur kalan ve ulaşılabilmesinin ancak bir ay sürebileceği bildirilen işçilerin yakınları MHP'li Şevket Saraçoğlu ve oğlu Ömer Saraçoğlu'nun tek derdinin madeni temizletmek, işçilerin yakınlarına tazminat ödememek ve tüm sorumluluklardan sıyrılmak olduğunu söylediler. Bu arada önceki gün girişi açılabilen ve yaklaşık uzunluğu 85-90 metre olduğu bildirilen üçüncü meyilli galerinin temizlenmesinin bir ay sürebileceği bildirildi. Büyükçeltek kömür ocağında çalışan işçiler fener kullanmadıklarını ve 220 volt elektrik akımı ile yanan lambalar ile ocağın aydınlatıldığını söylediler.

GÖRÜŞME

MHP'li Şevket Saraçoğlu ile ilçeye yeni atanan kaymakam, Suluova'nın AP'li Belediye Başkanı ve jandarma yüzbaşısı çalışmalar sür

(Devamı Sa. 7, Sü. 1'de)

Bursa Valisi Çoker İçişleri Bakanlığı Müsteşarı oldu

- Çoker'in Turancılık Davası'nda Alpaslan Türkeş'le birlikte yargılandığı bildiriliyor
- Bursa Barosu, bir ilerici avukatın öldürülmesinden Ziya Çoker'i sorumlu tutmuştu

Haber Merkezi — Ecevit Hükümeti'nin işbaşına gelmesinden sonra Bursa Valiliğine atanan Ziya Çoker, dün de İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı görevine getirildi. Ziya Çoker'in Turancılık Davası'nda MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'le birlikte yargılandığı bildiriliyor.

Dün yayınlanan Resmi Gazete'de Bursa Valisi Ziya Çoker'in İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı görevine atandığı

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Talagani, FKÖ lideri Arafat'la...

İran'da önde gelen dini lider Talagani öldü

Dış Haberler Servisi — İran'ın önde gelen dini liderlerinden Ayetullah Talagani, Tahran'daki evinde ölü olarak bulundu. Tahran radyosu, Talagani'nin bir kalp krizi sonucu öldüğünü öne sürdü. BBC radyosu ise Talagani'nin önceki gün Sovyetler Birliği Büyükelçiliği ile [illegible] saat [illegible] görüşme yaptığını açıkladı. Gözlemciler, Talagani'nin ölü-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Türkeş'ten görüş isteyen Kayseri Vakıflar Bölge Müdürü görevden alındı

- Mustafa Çelik'in, görevdeyken çeşitli parasal yolsuzlukları da saptandı
- Mustafa Çelik hakkında Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişlerinin elinde, biri mali yolsuzluk olmak üzere dört ayrı dosya bulunuyor

Ankara, (ANKA) — MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'ten Kayseri'deki Gıyasiye - Şifahiye Medreselerinin Ülkü-Bir Derneğine devredilmesi hakkında görüş isteyen Kayseri Vakıflar Bölge Müdürü Mustafa Çelik görevden alındı. Devlet Bakanı Hasan Korkut konuyla ilgili olarak verdiği demeçte, «Bir devlet memuruna yakışmayacak hareketlerde bulunan bu şahsın görevde kalması imkansızdı» dedi. Bilindiği gibi Mustafa Çelik'in MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'ten Kayseri'deki Gıyasiye - Şifahiye medreselerinin Ülkü - Bir'e devredilmesiyle ilgili olarak görüş isteyen yazısı 2 Ağustos tarihli bir İstanbul gazetesinde yer almıştı.

MUSTAFA ÇELİK BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NÜ MHP İÇİN KULLANDI

ANKA muhabirinin aldığı bilgiye göre, Kayseri Vakıflar Bölge Müdürü Mustafa Çelik hakkında, 12 Temmuz tarihinde Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişleri tarafından «parasal yolsuzluk» yaptığı gerekçesiyle soruşturma açılmıştı. Soruşturmayı bir ay içinde geliştiren müfettişler, Mustafa Çelik'in görevden el çektirilmesi için genel müdürlüğe, 23 Ağustos tarihinde teklifte bulundu. ve eski Devlet bakanı Enver Akova döneminde Milliyetçi Hareket Partisi lehine bölge müdürlüğü görevi sırasında yoğun faaliyetler gösterdiği

(Devamı S. 7 Sü. 4'de)

TKP'nin kuruluş yıldönümü nedeniyle gösteriler yapıldı

Haber Merkezi — TKP'nin kuruluş yıldönümü olan 10 Eylül'de Bursa'da [illegible] «Özgürlük Gecesi» coşkuyla kutlandı. Karabük Demir Çelik işçilerinin katıldığı gecede konuşan Süleyman Üstün, 141-142'nin kaldırılması isteminin artık kitlelere maledildiğini belirtti. Geceye Bursa'dan ozanların ve folklor ekiplerinin katıldığı gecede Karabük Demir Çelik İşçileri, Türkiye Komünist Partisi'ne konan ya-

(Devamı Sa. 7, Sü. 8'de)

Faşist darbenin 6. yıldönümünde Şili Cuntası kınandı

İstanbul (Politika) — 11 Eylül 1973'de gerçekleştirilen Şili'deki faşist darbenin 6. yıldönümünde İKD Genel Sekreteri Zolat Kılıç bir açıklama yaparak, [illegible] dedi. Şili darbesinin emperyalizmin kanlı yüzünü gösterdiğini kaydeden Kılıç şöyle dedi: «11 Eylül darbesi ve faşist rejim onbinlerce kurbana, acılara, işkencelere karşın Şili Halkını yıldıramamıştır.

Devamı Sa. 7, Sü. 6'da

Bayındırlık Bakanı Elçi «141 ve 142 ilkelliğin simgesidir» dedi

Ankara, (ANKA) — Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, İstanbul Barosunun isteği üzerine, TCK'nun 141 ve 142. maddeleriyle ilgili görüşlerini açıkladı. Bu maddeleri «ilkelliğin simgesi» olarak niteledi.

Bakan Elçi İstanbul Barosunun «141 ve 142 özel sayısı»nda yayınlanacak görüşlerinde, 141 ve 142'nin faşist İtalyan Ceza yasalarından alındığına dikkati çekti. «bu

Devamı Sa. 7, Sü. 1'de

Seçim kampanyası dün başladı

CHP'de izinler kalktı, AP «1 yıl askerlik» vaadediyor

- Ecevit, seçim gezisine Cumartesi günü Hatay'dan başlıyor
- Demirel, seçim kampanyasını Çarşamba günü Konya'da açıyor

Haber Merkezi - 14 Ekim Pazar günü yapılacak Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimi için adaylarını saptayan partiler, şimdi de propaganda çalışmalarına başladılar. CHP'de izinler kaldırılırken, AP, iktidara gelmesi durumunda yapacaklarını bir broşürde topladı. Bu arada liderlerin seçim gezilerinin tarihleri de açıklanıyor.

ECEVİT HATAY'DAN, DEMİREL KONYA'DAN İŞE BAŞLIYOR

Sağ partilerin Konya'ya önem verdiği ve çalışmalarını bu kentte yoğunlaştıracakları bildirilirken, Demirel'in seçim gezilerine 12 Eylül Çarşamba günü Konya'da başlayacağı öğrenildi. MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan da ilk konuşmasını Konya'da yapacak.

Başbakan Bülent Ecevit ise gezilerine ilk olarak cumartesi günü Hatay'dan başlayacak. CHP yetkilileri Ecevit'in aynı akşam Ankara'ya döneceğini ve ertesi gün iki günlük bir gezi

(Devamı Sa. 7, Sü. 2'de)

İlkokul öğretmenleri TÖBANK'taki paralarını çekti

Ankara (Politika) — İlkokul Öğretmenleri Yardım Sandığı (İLK-SEN) Öğretmenler Pazarı, BANK-SEN üyesi TÖBANK emekçileriyle dayanışma ve yapılan baskıları protesto amacıyla TÖBANK'taki milyonlara varan tüm parasını çekti.

Öğretmenler Pazarı Müdürü Yaşar Ulupınar, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, BANK-SEN üyesi TÖBANK emekçileriyle dayanışma içinde olduklarını belirterek TÖBANK - işverenin işçilere uyguladığı baskıya son verilmesini istedi.

TİP Adana eski il Başkanı öldürüldü

Öldürülen Ceyhun Can

- İstanbul, Eskişehir, Bursa, Gaziantep ve Adana'daki silahlı saldırılarda dün toplam 6 kişi can verdi

Haber Merkezi — Türkiye İşçi Partisi Adana eski İl Başkanı Avukat Ceyhun Can dün silahlı iki kişi tarafından bürosunda kurşunlanarak öldürüldü. Bursa'da TÖB-DER üyesi bir öğretmen, MHP yanlısı silahlı iki kişi tarafından kovalanırken bir otomobilin altında kalarak öldü. TÖB-DER olayı bilinçli ve planlı siyasal bir cinayet olarak niteledi. Gaziantep'te bir kahvehaneye açılan ateş sonucu iki kişi öldü, bir kişi ağır yaralandı. Eskişehir'de emekli bir polis evinde kurşunlanarak öldürüldü. İstanbul Güngören'de bir lise öğrencisi evine giderken silahlı kişilerin saldırısı sonucu öldü.

ADANA'DA

Türkiye İşçi Partisi Adana eski İl Başkanı Avukat Ceyhun Can dün saat 15.00 sıralarında Sıkıyönetim Mahkemesine gitmek üzere hazırlandığı bürosunda iki komandonun silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldü. TİP eski İl Başkanını öldüren saldırganların yakalanmadığı bildirildi.

Edinilen bilgiye göre dün saat 15.00 sıralarında avukatlığını yaptığı bir duruşmaya gitmek üzere hazırlanan TİP eski İl Başkanının bürosuna silahlı iki kişi geldi. Silahlı saldırganlar bu sırada

(Devamı Sa. 7, Sü. 6'da)

Emekli ikramiyesini iki katına çıkaran yasa önerisi verildi

Ankara, (Politika) — CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç Millet Meclisi Başkanlığına bir yasa önergesi vererek emekli memur ikramiyelerinin iki katına çıkmasını istedi. Genç, önerisinde emekli memur ikramiyelerinin birer aylık üzerinden hesaplanmasının memurlara herhangi bir kazanç sağlamadı-

(Dev. Sa. 7, Sü. 1'de)

Genel - İş, DİSK'in seçimlerle ilgili tutumunu destekleyeceğini açıkladı

Ankara, (ANKA) — Genel-İş Sendikası Yönetim Kurulu, üç gün süren toplantıdan sonra, yayınladığı bildiride, ülkenin bugün içinde bulun-

(Devamı Sa. 7, Sü 8'de)

CHP ve AP'nin bölüneceği öne sürüldü

- AP'den ayrılan Ocak Gazetesi'nin sahibi önümüzdeki hafta AP'den 21 milletvekilinin istifa edeceğini ve "Milliyetçi Parti"'yi kuracağını söyledi
- AP'nin kurucularından Yorgancıoğlu, CHP'den ayrılacak bir grup milletvekilinin AP ile koalisyon kuracağını öne sürdü

Haber Merkezi — AP'den ayrılacak 21 Milletvekili'nin önümüzdeki hafta Milliyetçi Parti adı altında yeni bir örgütlenmeyi açıklayacakları öne sürülürken, AP'nin kurucularından Mehmet Yorgancıoğlu da CHP'den "ılımlı" olarak tanımladığı bir grup parlamenterin istifa ederek AP ile koalisyon kuracağını iddia etti.

CHP - AP Koalisyonu ve işbirliği ile "Geniş Tabanlı Hükümet" istemlerinin yoğunlaştığı son günlerde iki büyük partiden kopmalar olacağı yolundaki iddialar da arttı. AP'den ayrılan Ocak Gazetesi'nin sahibi Acar Tuncer, önümüzdeki hafta 21 AP'li milletvekili'nin istifalarını açıklayacağını ve Milliyetçi Parti adı altında bir parti kuracaklarını söyledi.

AP'DEN KOPMA

Ocak gazetesi sahibi Acar Tuncer konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada 51 ilde örgütlenme çalışmalarını sürdürdüklerini belirterek «Bu partiyi kuracak olanlar AP'de umdukları nı bulamayanlar ve tek şef tek adam esprisine karşı çıkanlardır» dedi. Ocak Gazetesinin önceki gün çıkan sayısında milliyetçi parti adı altında yeni bir partinin kurulacağı yolundaki haberle Demirel'in hükümet olmak için hükümet yıkmaya çalıştığını belirterek «Bu bir maceradır» dedi. Partinin ıslah edilmesini istediklerini kaydeden Tuncer özet'e şöyle konuştu:

— «AP'nin çıkar çevrelerinden arındırılması ve partiyi kişisel çıkarları için yıpıp bitirenlerin, partiden uzaklaştırılması için mücadele ettik. Ancak bu tür dümenli havalar Süleyman beyin işine geldiği için gerekli ıslahı yapmamakta direndi. AP

(Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

CHP'ye geri dönen Zeydan "AP'den de gelecekler var" diyor

Ankara (THA) — Bir süre önce istifa ettikten sonra CHP'ye geri dönen Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan, 14 Eylül'de bir kaç milletvekilinin CHP Genel Merkezinde gi-

Devamı Sa. 7, Sü. 8'de

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI SENDİKAL HAK İÇİN YIĞIN EYLEMLERİNE HAZIR OLDUĞUNU AÇIKLADI

Ankara, (ANKA) — TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunca yapılan açıklamada «grevli toplusözleşmeli sendikal haklarımızı elde edene kadar üst örgütümüz TMMOB'nin yürütücülüğünde etkin kitlesel mücadelelere hazırdır» denildi.

(Devamı Sa. 7, Sü. 8'de)

Kıdem tazminatının vergilendirilmesinde işçi aleyhine yeni bir karar çıktı

Ankara, (ANKA) — Kıdem tazminatının vergi dışı tutulacak kısmının, iş yasası'na göre ödenecek azami kıdem tazminatı ve işçinin kıdem yılına göre hesaplandığı, fazlasının ise gelir vergisi'ne tabi olduğu belirtilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Danıştay 13'üncü Dairesi'nce verilen bir kararda bir kuruluşun kendi özel yasasına dayanarak, 1475 sayılı iş yasası uyarınca yapılması gereken kıdem tazminatı tavanını aşan ödemede bulunması halinde, bunun vergi dairelerini bağlayacağı kaydedilmiştir.

Danıştay kararında, kıdem tazminatının, günlük asgari ücretin 30 günlük tutarının 7.5 katının çalıştan her yıl için hesaplanması gerektiği hatırlatılmış ve şu görüşe yer verilmiştir:

«... Kıdem tazminatına esas olacak 30 günlük ücret tutarında beher yıl için gözönünde tutulacak miktarının 1475 sayılı iş yasası'na göre saptanmış olan günlük asgari ücretin yedibuçuk katından fazla olup olamayacağı işverenlerin toplu iş sözleşmelerine dayanarak ödedikleri kıdem tazminatlarının tavanını aşan miktarının kıdem tazminatı sayılıp sayılmayacağı soru

(Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

Bulgaristan ile ticaret anlaşması ay sonunda imzalanacak

Ankara (ANKA) — Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, Bulgaristan ile uzun vadeli ticaret anlaşması imzalanması konusunda tarafların görüşbirliğine vardığını ve anlaşmanın bu ay sonunda imzalanacağını açıkladı.

Köprülüler, bu ülkeden kredili ilaç alınması konusunda da tarafların anlaşmaya vardıklarını belirtti.

Bulgaristan'da düzenlenen Uluslararası Filibe Fuarı nedeniyle Bulgaristan Dış Ticaret Bakanı Hristo Hristov'un resmi konuğu olarak 6 Eylül Perşembe günü Bulgaristan'a giden Ticaret Bakanı Köprülüler ve beraberindeki heyet Türkiye'ye döndü.

"Brecht Kabare" ve "İnsan Manzaraları"na konan yasak kaldırılıyor

Ankara (ANKA) — Dostlar tiyatrosunun "Brecht Kabare" ve İstanbul Birlik Sahnesi'nin "İnsan Manzaraları" isimli oyunları üzerindeki yasağın kaldırılacağı ve adı geçen oyunların Ankara'da önümüzdeki günlerde yeniden sunulacağı öğrenildi.

haftada bir

AHMET KARDAM

Seçimlerde Hedef

Yaklaşık bir ay sonra ara seçimleri var. Bundan önceki seçimlerde olduğu gibi, bu seçimler de demokratik olmayan bir ortamda yapılıyor. Sıkıyönetim sürüyor, Türkiye Komünist Partisi üzerindeki yasak sürüyor.

Aslında, işçi sınıfının, emekçi yığınların iktidarı dışında, burjuvazinin egemenliği altında yapılan hiçbir seçim demokratik olamaz. Seçimlerin demokratik olabilmesi için, güvenlik kuvvetlerinin, tüm devlet aygıtının gericilerden, faşistlerden arındırılmış olması gerekir. Gerici ve faşist partilerin örgütlerin kapatılmış, bunların propagandalarının yasaklanmış olması gerekir. Başta TKP olmak üzere, ilerici partiler ve örgütler üzerindeki her türlü yasağın, kısıtlamanın, baskıların kalkmış olması gerekir. Tüm antidemokratik yasaların kaldırılmış olması, eksiksiz bir propaganda, ajitasyon ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanmış olması gerekir. Seçim organlarının doğrudan doğruya halkın denetimine açık olması gerekir. Adayların saptanmasında her yurttaşın söz ve karar sahibi olması gerekir.

Her zamanki gibi bu seçimlerde de bu koşulların kırıntısı yoktur. Onun için, seçimlerde de hedef, salt oy toplamak, parlamentoda sandalye kazanmak değil, işçi sınıfının savaşımını güçlendirmek, güçler dengesini işçi sınıfından, emekçilerden yana değiştirmektir. Seçimler, bu amaca ulaşmakta kullanılacak araçlardan biridir.

Emperyalizmin, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin, NATO'cuların, Koç'ların, Sabancı'ların, Demirel'lerin, Türkeş'lerin hedefi, bu hükümeti devirmek, onun yerine «geniş tabanlı» dedikleri gerici, halk düşmanı bir hükümeti iş başına getirmektir. Böyle bir hükümeti faşist diktatörlüklerine kılıf yapmaktır.

CHP yönetimi ve hükümet izleyegeldiği sıkıyönetimcilik, NATO'culuk ve «kemerleri sıkma» politikasıyla gerici, faşist güçlerin bu karanlık emellerine geçit veriyor. Onların bu halk düşmanı tezgahlarına güç katıyor. CHP yönetimi ve hükümet faşist tırmanışı durduramayacağını, cangüvenliğini sağlayamayacağını hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ispatlamıştır.

Ama Türkiye'de gerici, faşist güçlerin halkımıza dayattıkları faşist tırmanışı durduracak güçler vardır. Komünistlerin, TİP, TSİP üyelerinin, CHP'li yurtseverlerin, Kürt demokratlarının, öteki devrimci güçlerin omuz omuza verdikleri her eylem gerici, faşist saldırılara ağır bir yumruk indiriyor. Önümüzdeki ara seçimler böylesi bir eylem birliği için somut bir zemindir. Seçim kampanyası boyunca ve seçimlerde gerçekleştirilecek böylesi bir eylem birliği, emperyalizmin NATO'nun dayatmalarına, faşist tırmanışa karşı savaşı güçlendirmenin, toplusözleşme savaşına hazırlanan metalurji işçilerinin, tekstil işçilerinin, yarım milyon işçinin gücüne güç katmanın aracı olacaktır.

Önümüzdeki kampanya döneminde ve seçimlerde hedef, işçi sınıfının savaşını güçlendirmek, işçi sınıfının birliğini, ulusal demokratik güçlerin eylem birliğini güçlendirmektir; komünist, sosyalist, öteki antiemperyalist, antifaşist politik güçlerin ortak başarısını sağlamaktır; gerici, faşist güçleri geriletmektir.

Bu hedefe varmanın yolu, belli bir platform temelinde, ilerici, bağımsız, TİP'li, TSİP'li, CHP'li yurtseverlerden ve Kürt demokratlarından oluşan adayları desteklemektir.

FORUM

Stokçuluk, düşünce ve yasalar

Adam stokçuluktan yakalanıyor. Kendisini yakalayan görevlilere rüşvet veriyor. Sonra da gidip şikayet ediyor rüşvet verdiği görevlileri. Görevliler tutuklanıyor: Hem stokçuluk yapmak hem de rüşvet vermek gibi iki ayrı suç işleyen kişi serbest bırakılıyor. Devlet baba stokçuyu yakaladıktan sonra: «Bak, bu yaptığın çok ayıp! sakın bir daha böyle şeyler yapma! bile diyememektedir. Oysa, ceza suçun karşılığı ise stokçuya yürürlükteki cezaların en ağırının verilmesi gerekir. Bunu, idam cezasından pek hoşlandığım için, ya da adam asarak stokçuluğun önüne geçilebileceğine inandığım için söylemiyorum. En basit bir hukuk mantığının gereği olduğu için söylüyorum. Çünkü stokçu bir kaç suçu bir arada işlemektedir.

Ahmed KEMAL

Yakalandı!

Özellikle son birkaç aydır, Radyo-TV ve gazetelerde hemen her gün, diğer suçluların yanı sıra, bir ya da birkaç «Stokçu»nun yakalandığı haberi yer alır oldu.

Bu yakalanmaların halka duyurulması, devlet otoritesine duyulan güven açısından gerekliydi. Özellikle 1. ve 2. MC dönemlerinde pekçok suçlunun yakalanması bir yana, kimilerinin iktidar partilerinin bir kanadı tarafından korunması, bu güveni oldukça sarsmıştı.

Bazı çevreler, yakalanan stokçularla ilgili haberlerin TRT'de veriliş biçimini eleştirdiler. Bu stokçular, nedense hep «saygıdeğer» kişiler arasından çıktığından, eleştirileri etkili oldu. Yaklaşık 15 gündür bu tür haberlere pek rastlanmıyor artık. Oysa TRT'yi eleştirmeleri değil, tersine teşekkür etmeleri gerekirdi. Çünkü yakalanan diğer suçluların adlarından başlayıp haklarında bilinen her şeyi sıralayan TRT, yakalanan stokçulardan «bir kişi» vb. gibi soyut birer varlıkmış gibi sözediyordu.

Bazı çevrelerin eleştirisi salt TRT'ye yönelik değildi. «Ne yani, stokçuluğu özel sektör mü yapıyor?» diye hükümete de bozuk çalındı. Hükümet adına Ticaret Bakanı Sayın KÖPRÜLÜLER yanıtladı bu soruyu. Sayın KÖPRÜLÜLER'in yanıtı: «Hayır efendim, stokçuluğu özel sektör yapmıyor: Düzer sektör yapıyor!» biçimindeydi yaklaşık... Ve konu kapandı.

Oysa, Sayın Abdullah BAŞTÜRK'ün de çıkıp: «Stokçuluğu, bizim DİSK'e bağlı sendikaların üyesi işçiler yapıyorlarmış. Ben de yeni öğrendim. Kulaklarını çektim. Bir daha yapmayacaklar!» demesi gerekirdi. Bu konu ondan sonra kapanmalıydı.

Neyse.

● SONRA NE OLDU?

Yakalanan stokçular ve diğer suçlularla ilgili haberler kamuya duyurulurken, bir yandan da hazırlanan suç evraklarıyla, suçlular yargı organlarına teslim edildiler.

Bu tür haberlerin toplumun çeşitli kesimlerinde «vatan, millet, ahlâk, karaborsa, ceza, yasa, düzen...» tartışmalarını yoğunlaştırdığı bilinir. Genellikle sonuçlar üzerinde tartışma eğiliminin ağır basması, neden-sonuç ilişkilerinin gözardı edilmesi yüzünden, bu tür tartışmalar «Taksim Meydanında ibret-i âlem için üç beş kişinin sallandırılması» formülünde tıkanır.

Ancak, stokçuluk konusunda ortaya çıkan durum, bu formülün uygulanmasını isteyenleri haklı çıkartacak bir boyuttadır. Stokçuluk olayının sonuçları, handiyse nedenleri aşan bir önem ve yaygınlık kazanmıştır çünkü.

Nasıl?

İlkin küçük bir yineleme yapalım ve stokçuluğun nedeninin yürürlükteki düzen olduğunu söyleyelim. Stokçuluk, karaborsa, vurgun, avanta, talân... kapitalist düzenin sorunlarıdır. Sosyalist sistemde böyle sorunlar yoktur. Türkiye, tam kapitalizm bile olmayan «Kapkaçtalizm»le kalkınmaya çalıştıkça, enflasyon-devalüasyon sarmalı sürüp gidecek; Mafialı, Baba'lı haberler basından eksik olmayacaktır.

Gelelim stokçuluk olayının sonuçlarına.

Stokçu yakalandı, yargı organlarına teslim edildi. Sonra ne oldu?

Yanıt: Hiçbir şey!

Evet, çok şaşırtıcı belki, ama gerçek bu. Kanıtlamak da çok kolay. Sorun, araştırın bakalım. Bugüne dek stokçuluktan hüküm giymiş birini duyan, gören, bilen var mı? (Varsa, bana da bildirin, öğrenmiş olurum).

Adam stokçuluktan yakalanıyor. Kendisini yakalayan görevlilere rüşvet veriyor. Sonra da gidip şikâyet ediyor rüşvet verdiği görevlileri. Görevliler tutuklanıyor; hem stokçuluk yapmak hem de rüşvet vermek gibi iki ayrı suç işleyen kişi serbest bırakılıyor. (1)

Neden?

Geçenlerde gazetelerde okuduğumuz haberde, bizim şimdi anlatacağımız nedenleri aşan pek çok şey var elbette, bunu belirtelim.

Efendim, stokçuluk, Türk Ceza Kanunu'nun 401. maddesine göre cezalandırılmaktadır. Yaptırımı 1 yıldan 5 yıla kadar hapis, 100 liradan 500 liraya kadar para cezasıdır. Aynı suçla ilgili olarak, 151 sayılı yasaya göre, belediyeler, 4 gün kapatma ile 25 lira para cezası verebilmektedirler.

Gülünç değil mi?

● YA DÜŞÜNCE?

Görüldüğü gibi, bu stokçuluk konusu epeyce eğlendirici bir konudur. Şimdi biraz da düşünce şeylerden söz edelim.

Efendim, Anayasamıza göre, kişilerin düşüncelerini çeşitli yollarla açıklama ve yayma özgürlükleri vardır. Kişilerin bu haklarını kullanmayı engelleyen ceza yasası hükümlerinin kaldırılması Anayasa buyruğudur. Ama nedense bugüne kadar kaldırılmamıştır.) Kolay kolay da kaldırılacağa benzememektedir.)

Mehmet AKYOL adlı bir yurttaş da tutmuş, Anayasa teminatı altındaki bu hakkını kullanarak, 10 Ocak 1978 tarihli Haftalık Siyasi Gazete Sosyalist'te «Devrimi Önleyemezsiniz» başlığı altında, bu konuya değgin düşüncelerini açıklamıştır.

Bundan sonra başına neler gelmiştir, görelim.

İstanbul Basın Savcılığı, bu yazıyla ilgili olarak bilirkişiye başvurmak gereğini duymuştur. Hukuk Fakültesi'nden bilirkişi Ord. Prof. Sulhi DÖNMEZER, bu konuda inceleme yaparak şu sonuca varmıştır:

«Sosyalist gazetesinde çıkan «Devrimi Önleyemezsiniz» adlı yazıda 'Eski ve yeni hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ve 146. maddenin 2. fıkrasını ihlâl eder nitelikte ve aynı zamanda 311. maddeyi kapsar mahiyette suç işlemeye tahrik mahiyeti vardır.» (Dosya No. 1978/92 Hz. Rapor t. 7.2.1978)

Ve Savcı da yazıyı yazan Mehmet AKYOL için idam cezası istemiştir.

......

Bu sadece bir örnektir. Yıllardan bu yana toplumun çıkarları doğrultusunda düşüncelerini açıklayan yazar ve düşünürlerimizin hemen hepsinin yaşamlarının bir bölümü hapishanelerde geçmiştir. Bir derginin yazıişleri müdürü için 56 yıl hapis cezası istenmiştir. Ünlü gazeteci-yazar ve düşünür Sayın Çetin ALTAN'ın, çeşitli tarihlerde açıkladığı düşünceleriyle ilgili olarak 237 yıl hapsi istenmiştir.

● NASIL OLMALI?

Bütün bunlar nasıl işlerdir? Burası hangi ülkedir? Böyle akıl almaz işler tarihin hangi birimi içinde olagelmektedir?

Yanıt verilmeyecek sorulardır bunlar. Stokçuya ceza yok, düşünceye idam!

Oysa, ceza suçun karşılığı ise (böyle olduğu hukukun temel ilkelerinden biri olarak öğretilir.) stokçuya, yürürlükteki cezaların en ağırının verilmesi gerekir. Bunu, idam cezasından pek hoşlandığım için, ya da adam asarak stokçuluğun önüne geçilebileceğine inandığım için söylemiyorum. En basit bir hukuk mantığının gereği olduğu için söylüyorum.

Çünkü stokçu, bir değil birkaç suçu birarada işlemektedir.

Bir kez, stokçuluk «birden çok kişinin parasını gasp» suçudur! Stokçuluk yüzünden bulunamayan bir ilâcın el altından farklı fiyatla satılması halinde, gereksinimi olan bu ilâcı alacaktır. Stokçunun, tüketiciden aldığı yasal fiyattan fazla olan kısım, gasp suçunun delilidir.

İkincisi, stokçuluk halk düşmanlığıdır! Bulunmayan gıda maddeleri, ilâç vb. kamunun sağlığıyla doğrudan ilgilidir çünkü.

Üçüncüsü, stokçuluğun yarattığı yapay yokluk yüzünden, halkın devlete duyduğu güven sarsılmaktadır. Yakalanan stokçuların cezalandırılamaması da bu güvensizliği büsbütün artırmaktadır. Bu da, anarşinin nedenlerinden biri değil, tâ kendisidir. Yani stokçu, korkunç bir anarşisttir!

Dördüncüsü, bilindiği gibi savaş zamanlarında stokçuluk türünden suçlar «vatana ihanet» kapsamına girmektedir. Cezası da bellidir. Bugün, ülkemizin «ekonomik bir savaş» içinde bulunduğu Sayın Başbakan ve Bakanlar tarafından hemen her gün söylenmektedir. Ve gerçektir de. Türkiye, ekonomik bir bağımsızlık savaşı vermek zorundadır. Ama bu savaş yükseleceği yerde, stokçuluk günden güne artmaktadır.

● HALK NE DİYOR?

İlk bakışta, halkın stokçulardan nefret ettiği ve şiddetle kınadığı hattâ yasal sınırları bile zorlayan kimi girişimlerde bulunmak istediği söylenebilir. Söylenebilir ya, pek gerçeği yansıtmaz. Çünkü, 1950'den bu yana topluma aşılanmaya çalışılan ve özellikle son yıllarda TV'nin büyük katkılarıyla oldukça önemli aşamalara gelen «Piyango Kültürü»nün bu tepkiyi olanaksız kıldığı, yok ettiği gerçeği gözler önündedir. Stokçu, bu kültürün etkisindeki toplumda saygın yeri olan bir kişidir; çünkü —o iğrenç deyimle— köşeyi dönmüştür! Piyango kültürünün en önemli hedefi de budur: Ne yapıp yapıp köşeyi döneceksin!

Bu suça biçilen cezanın etkinliğini sağlayacak olan önemli etkenlerden biri de, suçun ve suçlunun kamu vicdanında da mahkûm edilmesidir. Oysa stokçular —yakalanmış yakalanmamış önemi yok—, köşeyi dönmüş olmaları nedeniyle toplumda gıpta edilen kişilerdir.

Halk, stokçular karşısında korunmasızdır. En basitinden «Tüketiciyi Koruma Kuruluşları» türünden örgütlenmeler bile yoktur.

Kendisini stokçulara karşı korusun diye oylarıyla seçtiği belediye başkanları bile stokçular ve karaborsacılık yapmaktadır. (2)

● NE OLACAK?

Görüldüğü gibi, stokçuluk olayının sonuçlarından tutmak bile insanı ürpertici bir görünümü ortaya çıkarmaktadır. 1936 İtalya'sında Faşizmin korunması ve geliştirilmesi amacıyla yapılan yasadan alınan ceza yasamız, stokçuya ceza biçemezken, düşünceye idam istenmesine olanak verici bir durumdadır. Gelmiş geçmiş iktidarlar bu kadarıyla da yetinmemişler, ceza yasalarını düşünceye karşı iplik iplik dokumuşlardır. Bu «Karıncaezmez Hükümet» bile, ceza yasalarının düşünceye özgürlüğünü kısıtlayan biçimde değiştirilmesi için girişimlerde bulunmuştur. Toplumda büyük huzursuklara neden olan stokçuluk ve karaborsacılıkla ilgili yasal önlemlerin artırılması yolunda, havaya sıkılmış kurşunlardan öte bir girişim yoktur. Çapulcu sermayenin ideolojisi olan ekonomik faşizm, tüm ağırlığıyla yürürlüktedir.

Yakalanan stokçularla ilgili haberler, sonuçta kamuoyunu aldatmaktan başka hiçbir şeye yaramayan, anlamsız gösterilere dönüştürmektedir; hem de hükümetin akılsızlığını ve beceriksizliğini ortaya koyan bir gösteriye... Çünkü yakalanan stokçuların çokluğu, yakalanamayanların da çokluğunu gösterir.

Bütün bu kepazelikler «Halkın bilinçlenmesi» dediğimiz soyut kavramın somuta dönüşmesi sırasında ödenen faturalar olarak değerlendirilmelidir.

Ve bilinmelidir ki, düşüncenin baştacı edileceği, stokçuların da olmayacağı bir düzen mutlaka kurulacaktır!

(1) Bu inanılmaz olayla ilgili olarak Sayın Necati CUMALI'nın 1.9.1979 günkü Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan «İktidardaki Adam» başlıklı yazıyı okumanızı salık veririm.

(2) Kars'ın Çıldır İlçesinin Adalet Partili Belediye Başkanı Adil YILMAZ, stokçuluk ve karaborsacılık suçundan Ardahan Sulh Ceza Mahkemesince tutuklanmıştır. (Cumhuriyet, 13.8.1979, Sayfa 1)

yorum

OYA BAYDAR

59 Yıllık Savaş

BUGÜN Türkiye'nin en eski siyasal partisi hangisi biliyor musunuz? Belki kiminiz, hiç düşünmediğinizden, şaşacaksınız: Türkiye Komünist Partisi...

HALK Fırkası'ndan da, Halk Fırkası'nın CHP olmasından sonra CHP'nin doğurgan karnından çıkan irili ufaklı tüm burjuva partilerinden de daha eski TKP. Dün 59 yaşını bitirdi 60 yaşına girdi, 59'uncu kuruluş yılını kutladı.

1920'lerden önce de Türkiye'de çeşitli siyasal partiler vardı. Partileşen İttihat-Terakki'den tutun da Hürriyet ve İtilaf'a, hatta bir takım sol görünümlü partilere kadar. Ama onların tümü Kurtuluş Savaşı'nın kan ve ateşleri içinde eridi gitti. Çağdaş bir yapıya, çağdaş bir hayata kavuşamadı. Onlar başka bir düzenin, yıkılan bir dünyanın, Osmanlı yapısının son dönemlerinin siyasal örgütlenmeleriydi. Osmanlıyla birlikte eridiler. Buna karşılık, yeni doğanın, gelişenin siyasal örgütlenmesi, Kurtuluş Savaşı'nın kan ve ateşleri içinde doğdu.

PARTİLER toplumsal sınıfların siyasal arenadaki örgütlenmeleridir. Partiler, toplumsal sınıfların iktidar araçlarındandır. Böylece çağdaş Türkiye toplumunda iki büyük çağdaş toplumsal sınıfın, burjuvazinin ve işçi sınıfının siyasal örgütlenmelerinin, Kurtuluş Savaşı ve onu izleyen yıllarda oluşması hiç de rastlantı değildi. TKP ve CHP, biri işçi sınıfının diğeri ise «halkçılık, kaynaşmış kitle vs. paravanları altında» burjuvazinin siyasal örgütlenmeleri olarak ortaya çıktılar. Ama, önce TKP, üç yıl sonra CHP... Yani önce proletarya, sonra burjuvazi...

VE çağdaş Türkiye'nin bu en eski partisi, üstelik de en onurlu, bugün en güçlü, en örgütlü sınıfının, işçi sınıfının partisi, 59 yıllık savaşım tarihinin 57 yılını, burjuvazi tarafından yasaklanmış olarak geçirdi. Burjuvazi onu, henüz kendi partisini bile kurmadan, 1922 yılında yasakladı. O gün, bugün, Türkiye'de demokrasiyi hep topal bırakan ve kaldıkça topal bırakacak olan bu yasak sürüp gidiyor.

BİR düşünün hele. Dile kolay 57 yıllık yasak ve dile kolay 59 yıldır tüm yasaklamalara, tüm baskılara, kimi zaman açık kimi zaman sinsi tüm tezgâhlara, içten-dıştan en yoğun saldırılara karşın; daha kuruluşunun dördüncü ayında, Başkanı, Genel Sekreteri dahil, en önde gelen, en yiğit 15 öncüsünün, 15 savaşçısının Karadeniz'in karanlık sularında boğdurtulmasına karşın yılmadan savaşmak. Evet. Dile kolay ve bir de bu savaşımdan habersiz ellere kolay.

TÜRKİYE Komünist Partisi kurulalı, Türkiye işçi sınıfı örgütleneli 59 yıl olmuş. Bu yarım yüzyılı çoktan aşkın zamanın 57 yılı, Türkiye'de demokrasi adına ayıplı bir 57 yıldır. 1979 güzünde, yeni bir seçim dönemine girilmişken, o ayıbın bir parçası olarak, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi, TKP yine yasak. Bu demektir ki, işçi sınıfı seçimlere kendi öz örgütüyle, öncü örgütüyle katılamıyor. «Efendim, işçi sınıfı CHP'de de var. İşte sosyalist partilerimiz de var,vs.» türünden kaçamakların hiçbir anlamı, hiçbir yeri yoktur. Çünkü işçi sınıfını, bir yığın olarak değil bir sınıf olarak, sadece ve sadece, onun dünya görüşünü, onun ilkelerini, onun iktidar modelini ödünsüz yansıtan siyasal partisi temsil edebilir. Gerisi hava civadır, gerisi yutturmaca, kandırmacadır. Gerisi burjuvazinin işçi sınıfından, onun örgütlü gücünden korkusudur.

BAKSANIZA, sermayenin en has ve en edepsiz yazarları bile, bugünlerde sosyalist partilerin tümüne seçimlere katıldıkları için «aslında CHP oylarını bölecekler umuduyla» övgü ve öpücük yağdırıyorlar da, kendi kafalarına göre işçi sınıfının örgütlü gücünün adayı saydıkları bağımsız aday Beria Onger'i ellerinden gelse bir kaşık suda boğacaklar seçimlere katılıyor diye...

KİMLERİN kimlerden korktuğu, kimleri ciddiye aldığı, burjuvazinin asıl tehlikeyi nerede gördüğü apaçık ortada. Zaten tehlike görmeseydi 57 yıllık yasak sürer miydi hiç?

PEKİ sürdü de ne oldu?

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) BANK-SEN'e üye oldukları için 140 işçisini attıktan sonra işleri gitgide bozulan banka — Kadar. 2) Kurye — Eski Romalılarda site ile ilgili işlerin konuşulması için kullanılan meydan. 3) Çıkıntı, gedik ya da kusuru olan şey — İridyum'un simgesi. 4) Japonya ile Okinava arasında bir ada — Tersi, buyurucu, üst. 5) Ekinsel. 6) Tüzeye uygun düşen, tüze'li. 7) Tersi, bir emir — Üç boyutlu köşeli geometrik şekillerin yüzeylerinin kesişme çizgisi — İlaç. 8) Argoda: Kandırıp sat — Pek kıyıda köşede bulunan. 9) Hususiyet. 10) Tersi, soluğu dudaktan bir şey üzerine hızla vermek.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Güney Amerika'da ünlü bir gerilla hareketi. 2) Dirimin sona ermesi — Kalıba alınma yoluyla yapılmış. 3) İğreti ev. 4) Kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren aygıt. 5) Tersi, yerli bir hafif Batı müziği sanatçısı — Tersi, bir emir. 6) Bir alaşımdaki madenleri birbirinden ayırma işi — Tersi, Şili'de Allende'yi devirmek için çok miktarda para harcadığı kanıtlanmış çokuluslu şirket — Tersi, kimyada demir. 7) Çeşitli olay ve serüvenlerle dolu. 8) Bir nota — Büyük — Santilitre. 9) Isının etkisiyle sıvılaşma — Bir meyve. 10) Yazıyı çizip battal etmek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) Orhan Kemal. 2) Pauli — Roba. 3) Eprimek — At. 4) rID — Reaya. 5) adaaM — krI. 6) Sohbet — Aya. 7) Alakadar. 8) Şule — Aks. 9) Nd — Kef — Mme. 10) ezaneC — An.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Operasyon. 2) Rapido — De. 3) Hurdahaş. 4) Ali — Abluka. 5) Nim — Mealen. 6) Er — tkelE. 7) Erkek. 8) Mo — aradaM. 9) Abayı yakma. 10) Lata — Arsen.

Lübnan, Suriye ve FKÖ zirvesi bekleniyor

Dış Haberler Servisi — Suriye ve Lübnan Devlet Başkanları ile FKÖ lideri Arafat'ın, Lübnan'daki son durumu ve İsrail'in saldırıları karşısında alınması gereken ortak önlemleri görüşmek üzere yakın gelecekte bir araya gelecekleri belirtiliyor.

Bu arada Lübnan hükümetinin, Arap ülkelerince Güney Lübnan'da İsrail ve Lübnanlı faşist falanjist saldırılara karşı gösterilen «ilgisizliği» protesto etmek amacıyla Arap Birliği örgütünden çekilmeyi tasarladığı öne sürüldü.

Bilindiği gibi Lübnan Devlet Başkanı İlyas Sarkis, Arap devlet başkanlarına ve krallarına yolladığı mesajlarda, Lübnan'daki son gelişmeler ve İsrail saldırıları görüşülmek üzere bir Arap zirvesi toplanmasını istemiş, ancak, başta Suudi Arabistan olmak üzere gerici Arap ülkeleri Lübnan'ın bu isteğine karşı kesin yanıt vermeyerek, zirvenin yapılmasını engelleme yolunu seçmişlerdi.

Yasser Arafat: Yahudilere değil Siyonizme düşmanız

- İRA'nın FKÖ'den silah aldığı yalanlandı

New York, (A.A.) — FKÖ lideri Yasser Arafat, Amerikan «ABC» Televizyonunda kendisine yöneltilen soruları yanıtlarken uzun vadede orta-doğu'da müslüman, yahudi ve hıristiyanların yalnızca birarada yaşadıklarını değil işbirliği yaptıklarını da görebileceğini dedi.

FKÖ'nün yahudilere karşı bir kini olmadığını, ancak bir imparatorluk kurmak isteyen yayılmacı siyonizme karşı olduğunu belirten Arafat, Filistin direniş örgütlerinin İRA'ya silah verdiği yolundaki iddiaları yalanladı.

Yasser Arafat bağlantısız ülkelerin Havana'da Filistin sorununda ilgili tutumlarından memnuniyetini duyduğunu bildirerek, bu ülkelerin mali siyasi veya askeri yönden FKÖ'ye yardımcı olduklarını kanıtladığını vurguladı.

FKÖ lideri Filistin halkına, Sovyetler Birliği ve ABD'nin garanti ettiği kendini yönetme hakkı ve bağımsızlığın verilmesini öngören yeni bir BM karar tasarısından yana olduğunu açıkladı, ancak ABD Başkanı Carter'in bir Filistin devleti kurulmasına karşı koyduğunu, Filistin halkının haklarını unuttuğunu kaydetti.

Öte yandan Mısır Devlet Başkanı Sedat, Amerikan NBC Televizyonuna verdiği ve İsrail'de yayınlanan demecinde, özerklik görüşmelerine, Filistinlilerin katılmalarının özgür olduklarını, ancak şimdilik bunu gereksiz bulduğunu söyledi.

Nagadeh yolunda 46 Kürt ölü bulundu

- İRAN EĞİTİM BAKANI İSTİFA ETTİ
- İKİ GAZETE DEVLETLEŞTİRİLDİ

Tahran, (A.A.) — Tahran-Nagadeh anayolu üzerindeki Garneh yakınlarında 46 kürtün cesedi bulundu.

Batı Azerbeycan Genel Valisi Cemşit Hak, 46 kişiyi öldürerek kaçanların devrim muhafızları olmadıklarının kesin olarak saptandığını ileri sürdü ve olayın, bölgede bulunan iki etnik grup arasında çatışma çıkarmak üzere düzenlenmiş bir provakasyon olduğunu söyledi.

Soruşturmanın sürdürüldüğünü açıklayan Cemşit Hak, cesetlerden dördünün kadın, yedisinin çocuk ve geri kalanlardan çoğunun yaşlılardan oluştuğunu belirtti.

Bu arada, İran hükümet sözcüsü Sadık Tabatabai Başbakan Mehdi Bazergan'ın, Eğitim Bakanı Gulam Hüseyin Şukuhi'nin istifasını kabul ettiğini bildirdi.

Bakanın «sağlık nedenleriyle» istifa ettiğini yazan İttilaat gazetesi, bununla birlikte Şukuhi'nin, özellikle «devrim programlarını» uygulayamamaktan üzüntü duyduğunu ekledi.

Öte yandan, İran Radyosu ülkenin en büyük iki gazetesi olan «Kayhan» ve «İttilaat» gazetelerinin devletleştirildiklerini ve iki gazetenin kurucularının ve ailelerinin mallarına, «İslam Vakfı» yararına el konduğunu bildirdi.

Yayımlanan bir bildiride, «her iki gazetenin de, devrik rejimin temel direkleri olduğu, eski rejimin bağışlarından ve yabancı sermayeden yararlandıkları» belirtildi.

.DORUK

ABD basınına göre, Bağlantısızlar ABD'den daha çok uzaklaştı

Paris, (A.A.) — Havana'da sona eren Bağlantısızlar 6. Doruk Toplantısının yankıları sürüyor.

Washington'daki gözlemciler konferansın ABD ile bağlantısız ülkeler arasındaki uçurumu genişlettiği görüşünü savunuyorlar. Basında, ABD'nin uğradığı başarısızlıklara yer verilirken «Washington Star» gazetesi, Washington'a fazla karşı olmayan bir sonuç belgesi imzalanması için ABD'nin gösterdiği çabaların başarıya ulaşamadığını, bazı sorunlarda ABD'nin uyguladığı baskıların sonuçlanamadığını yazdı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi organı Pravda'da çıkan bir yazıda ise, konferansın büyük bir başarıyla sonuçlandığı, böylece en güç sorunların mümkün olduğu ölçüde çözümlendiğinin ortaya çıktığı belirtildi.

Henüz resmi tepkilerin kaydedilmediği Havana'daki yetkililer ise, hareketin geçmişe göre daha belirgin biçimde anti-emperyalist nitelikte olduğunu kanıtladığını belirttiler.

Ziya Ül Hak: Atom bombası yapacaklarını ima etti

Dış Haberler Servisi — Pakistan Askeri Cunta lideri Ziya Ül Hak, önümüzdeki kasım'da yapılması beklenen seçimlerin, Pakistan'ın atom bombasına sahip olma girişimlerinden daha önemli olmadığını söyledi. Federal Almanya gezisini sürdüren Ziya Ül Hak, seçimlerle ilgili olarak muhalefet partilerinin eleştirilerinin sürmesi halinde seçimleri belirsiz bir tarihe erteleyebileceğini de söyledi. Ül Hak'a Federal Almanya'da resmi karşılama yapılmadığı bildiriliyor.

Öteyandan Pakistan Ulusal Partisi, seçim yasasını protesto etmek amacıyla, partinin adını İçişleri Bakanlığına bildirmedi. Pakistan Demokrat Partisi de aynı yolu izlemişti.

ABD, Demokratik Yemen'de yabancı birlik bulunduğu iddiasının asılsız olduğunu açıkladı

Dış Haberler Servisi — ABD Dışişleri Bakanlığı Sovyetler Birliği'nin ve diğer bazı sosyalist ülkelerin Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne büyük bir askeri birlik yerleştirdiği yolunda bir Federal Alman gazetesinde yer alan haberin asılsız olduğunu açıkladı. Sözkonusu haberde, Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne, Sovyet, Filistin, Etiyopya, Demokratik Alman ve Kübalı askerlerden oluşan 40 bin kişilik bir birlik yerleştirildiği iddia ediliyordu. Amerika Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, kendisine yöneltilen bir soru üzerine, bu iddiayı doğrulayacak hiç bir kanıtın varolmadığını söyledi. Pravda gazetesi de, bu iddia üzerine daha önce yayınladığı bir yorumda, bu gibi iddiaların, «Göbbels propagandası» tipinde bir yalan olduğunu belirtmişti.

BM Temsilcisi: Sosyalist ülkelerde çocuk hakları garanti altında

Dış Haberler Servisi — Moskova'da çalışmalarını sürdüren çocuk haklarına ilişkin uluslararası konferansta bir konuşma yapan BM temsilcisi, Sosyalist ülkelerde çocuk haklarının garanti altına alındığını söyledi. «Bütün Çocuklar İçin Barışçı ve Güvenlikli Bir Gelecek Uğruna» belgisi altında yapılan uluslararası konferansta, Birleşmiş Milletler'in UÇY sorunlarıyla ilgili Filistinli temsilcisi bir konuşma yaparak, sosyalist ülkelerde çocukların sağlıklı yaşama, refah içinde olma ve eğitim görme haklarının güvence altında olduğunu belirtti. Dünya Barış Konseyi, Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu ve Sovyet Kadınlar Birliği tarafından düzenlenen ve 130'un üzerinde ülkeden temsilcilerin katıldığı konferansta konuşan BM temsilcisi, «çocuklar Sovyetler Birliği'nde tek ayrıcalıklı sınıfı oluştururlar» dedi.

Şili'de açlık grevi başladı

Dış Haberler Servisi — Şili'nin başkenti Santiago'da, «kayıp» 2500 kişinin yakınlarından oluşan 100 kişilik bir topluluk açlık grevine başladı. Açlık grevini başlatanlar, faşist cunta tarafından kaybolduğu iddia edilen yakınları hakkında açıklama yapılmasını istiyorlar. Bilindiği gibi cunta, faşist rejime karşı çıktıkları için toplama kamplarına attığı ya da kaçırıp öldürdüğü yurtseverlerin «kaybolduklarını» iddia ediyor. 11 Eylül 1973 faşist darbesinden bu yana yürürlükte olan sıkıyönetim yasası, polise, gerekçe göstermeden tutuklama yetkisi verdiğinden, «kaybolan» kişiler hakkında bilgi edinilemiyor. Bilindiği gibi sıkıyönetim geçen gün altı ay daha uzatılmıştı.

DIŞ POLİTİKA

HÜSEYİN BAŞ

Fidel Castro'yu dinlerken

Fidel Castro, Dünya Devrimci Hareketinin, devrimci heyecanı olağanüstü bir bilinçle sürekli canlı tutan büyük rehberlerinden biri olduğunu Havana Bağlantısızlar Zirvesi'nde oynadığı etkin rol'le bir kez daha kanıtlamış bulunmaktadır.

Amerikan emperyalizminin eski ve yeni ortaklarıyla Zirve'yi torpilleme, üyeler arasına nifak sokma, onları birbirlerine düşürerek Bağlantısızlar Hareketini özünden saptırma, Sovyetler Birliği, Sosyalist Dünya, giderek bizzat Küba'ya kara çalma girişimlerini, açık, içten, gerçekçi, inançlı ve yürekli çıkışıyla bütünüyle etkisiz bırakmıştır.

Fidel Castro'nun 3 Eylül 1979'da Havana'da 6. Bağlantısızlar Konferansını açarken yaptığı önemli konuşma salt emperyalizmin Bağlantısızlar yönünde giriştiği entrikaların ipliğini pazara çıkartması açısından değil Bağlantısızlar Hareketinin özünü, temel eğilimlerini ortaya koyması açısından da son derecede ilginç görünmektedir.

Küba liderinin Konferansı açış konuşmasının tam metni henüz elimize geçmiş değil. Ancak bu önemli konuşma «büyük» basında her zaman olduğu gibi bu kez de, ya bölük pörçük yansıtılmış ya da düpedüz es geçilmiştir. Konuşmanın eksiksiz yayınlanmasını beklerken, önemli bölümlerini, o'ayın güncelliği açısından, aktarmakta yarar görüyoruz.

Konuşmanın önemli bölümlerini şöylece özetlemek mümkün.

«Sosyalist olmaktan yüzümüz kızarmıyor. Ama ne hareket içinde ne de dışında ideolojimizi ve sistemimizi kimseye zorla kabul ettirme iddiasında da değiliz. Evet Küba'da köklü bir devrim gerçekleştirdik. Köktenci Devrimciler olduğumuz da doğrudur. Ne var ki, köktenciliğimizi kimseye, hele hele bağlantısızlar hareketine zorla kabul ettirme niyetimiz yoktur.

«... Yanki emperyalizmi ve onun eski yeni müttefikleri, örneğin Çin Hükümeti, Küba'nın Bağlantısız ülkeler hareketini Sovyet politikasının bir aleti haline dönüştüreceği yolunda iğrenç entrika'lar tezgahlamışlardır.»

Birleşik Amerika'nın, Konferanstan aylar önce Küba tarafından hazırlanan «Nihai Belge»nin bir kopyasını elde ettiğini ve Belge'de yer alan karar suretlerini değiştirmek için yoğun diplomatik çabalar harcadığını, ancak Amerika'nın Zirve'nin Havana'da yapılmasını engellemek üzere Bağlantısız ülkeler nezdinde giriştiği entrika ve baskıların sonuç vermediğini ileri süren Küba lideri «NATO askeri blokuna sürüklenmesine rıza göstermeyecek bir İspanya'nın çağrılı ülke olarak Konferans'a katılmasını» sevinçle karşıladığını belirttikten sonra, sözlerine şöyle devam etmiştir:

«...Kararlı bir biçimde antiemperyalist, antikolonyalist, anti-neokolonyalist, antiırkçı, antisiyonist ve antifaşistiz. Hiç bir zaman oportünist olmadık ve olmayacağız. Hiç bir devrimcinin alçak olmaya hakkı yoktur.

«Sovyet halkının iyiliğini unutmuyoruz. Çünkü Sovyet halkının, ulusça yokolma tehlikesiyle karşı karşıya olduğumuz çok güç ve kesin anlarda yaptığı cömert işbirliği, hayatta kalmamıza, zafere ulaşmamıza yardım etmiştir.

«Şimdi soruyorum, Bugün bağlantısız hareket içinde yer alan kaç ülke otuz, otuz beş yıl önce gerçekten bağımsızdı? Birleşik Amerika ya da herhangi bir NATO ülkesinin dünyada tek bir kurtuluş hareketine yardım elini uzattığı duyulmuş mudur? Ekonomik kriz ve temel hammadde yokluğu içinde kıvranan emperyalizm dünyayı yeniden bölüşmekten asla çekinmeyecektir. Bunu bir kez yapmıştır. Petrol ihraç eden ülkeleri tehlikeli bir biçimde hedef alan «müdahale güçleri» oluşturarak, bugün aynı şeyi, bir kez daha denemek tehdidi savurmaktadır.»

«Kübalı teknisyenler bugün hareketimiz içinde yer alan 28 ülkede çalışmalar sürdürmektedir. Bu ülkelerin ezici çoğunluğunun ekonomik durumlarının kısıtlı oluşu nedeniyle, yardımlarımız, içerdeki tüm güçlüklerimize rağmen, bütünüyle karşılıksız yapılmaktadır. Bugün yabancı ülkelerde, tüm ülkelerin Dünya Sağlık Örgütünde çalışan doktorlarının sayılarının iki katı Kübalı doktor hizmet görmektedir. Özverili ve soylu Küba evlatları, haklı davaların korunması, kurtuluş hareketlerinin desteklenmesi için ana yurtlarından binlerce kilometre uzakta toprağa düşmektedirler. Onlar Devrimin ulusumuza armağan ettiği saflığı, çıkar gözetmeyen dayanışma duygusunu, enternasyonalist bilinci simgelemektedirler.»

«...İhaneti, bölücülüğü kullanan emperyalizm kendi barışını empoze etmek istemiştir Ortadoğu'da. İğrenç, adaletsiz, kanlı, hiç bir zaman Barış olmayacak bir «barış»tır bu. Camp David anlaşmaları Arap davasına, Filistin halkına, Lübnan halkına, Suriye halkına karşı oluşturulan açık bir ihanettir. Bağlantısızlar hareketi, Camp David anlaşmasını, en azından, şiddet'le kınamalıdır. Az da olsa, moral bir ceza'landırma gereklidir.»

«...Bağlantısızlar hareketi Rodezya-Zimbabwe'deki sözde iç çözümü reddetmeli, Sahra halkının bağımsızlığını bütünüyle desteklemeli, Afrika'nın güneyinde insan haysiyetinin önüne dikilen iğrenç nazi-faşist kalıntıyı mahkum etmelidir.»

«...Vietnam, Küba için, kutsaldır. Çin hangi hakla Vietnam'a ders vermeye, topraklarını işgale, ülkenin mütevazi zenginliklerini yakıp yıkmaya, evlatlarından binlercesini katletmeye kalkışmaktadır?

Allende'ye karşı Pinochet'yi, Angola'ya karşı Güney Afrika'nın saldırısını destekleyen, Şah'a, Somoza'ya arka çıkan, Sedat'ı destekleyip, silah yardımı yapan, Küba'ya karşı yanki ablukasını, Guantanamo deniz üssünün işgalini doğrulayan, NATO'nun, Avrupa ve dünyanın en tutucu ve gerici güçlerinin yanında yer alan Çin hükümetliği Vietnam'a ders verecek yeterli prestije ve moral güce sahip değildir.»

«...Dünyada silahlanma yarışına yılda harcanan 300 milyar dolarla her yıl yüz milyon çocuğun okuyabileceği 600 bin okul, ya da üç yüz milyon insanın başını sokabileceği konforlu 60 milyon konut; veya toplam 18 milyon yataklı 30 bin hastane; 60 milyon işçinin çalışabileceği 20 bin fabrika; yapmak ya da yine uygun teknik araç'ların da yardımıyla bir milyar insanı doyuracak 150 milyon hektarlık tarım alanını sulamak, mümkündür.

İşte insanlığın her yıl askeri alanda heder ettikleri. İşte, dünyada gerçek bir barış ve güven ortamının oluşturulmamasının ödenmesi gereken muazzam faturası.»

Dünya turu

- **JAPONYA**'nın çeşitli kentlerinde yüzlerce motosikletli neofaşist, birbirleriyle irtibatlı olarak başlattıkları eylemleri ile halk arasında panik yarattılar. Çelik borular, sopalar ve zincirlerle silahlanmış motosiklet çeteleri ile polis kuvvetleri arasında meydana gelen çatışmalar sonunda bir kişi ezilerek öldü, 9 kişi yaralandı.
- **MARİTANYA**'nın Polisario ile Barış Anlaşması imzalamasından ve Sahra'dan çekilmesinden sonra Batı Sahra'yı ilhak etmek isteyen Fas'ın Batı Sahra'nın bağımsızlığı için savaşan Polisario cephesine karşı örgütlediği Aosorio adlı bir gerilla grubu Cezayir topraklarına saldırdı.
- **KUZEY YEMEN**'de askerlik hizmeti zorunlu hale getirildi. Yayınlanan yasaya göre, bundan böyle 18 yaşını dolduran herkes iki yıllık zorunlu askerlik görevini yerine getirecek.
- **ONUNCU DÜNYA PETROL KONFERANSI** pazar günü Romanya'nın başkenti Bükreş'de başladı. Konferansa 70 ülkeden 3.500 delege katılıyor.

Unitad Popular yaşıyor, Unitad Popular kazanacak!

- 1 MAYIS 1979 GÜNÜ DÜZENLENEN GÖSTERİLERDEN ŞAŞKINLIĞA DÜŞEN CUNTA, SOKAKLARDA YANLIŞLIKLA KENDİ ADAMLARINI TUTUKLADI
- ULUSLARARASI DAYANIŞMA EYLEMLERİNDEN ŞİLİ HALKI GENELLİKLE HABERDAR. ULUSLARARASI BASKI NEDENİYLE CUNTA ESKİSİ KADAR İŞKENCE VE KIRIM UYGULAYAMIYOR

11 Eylül Şili faşist darbesinin 6. yılı: CUNTA GERİLİYOR

11 Eylül 1973 faşist darbesinden bu yana Şili'de çok şey değişti. Cunta'nın devirdiği Unitad Popular (Halk Birliği) yeraltında faaliyetini sürdürüyor. Şili Komünist Partisi, ülkenin diğer demokratik güçlerini Unitad Popular ile cephe birliğine çekiyor. Başkent Santiago'da sık sık Komünist Partisi'nin ve Unitad Popular'ın bildirileri dağıtılıyor.

Cunta daha geçenlerde, gelişen demokratik muhalefetten ciddi bir korkuya kapıldığını itiraf etti.

ABD emperyalizminin ve Pekin yönetiminin desteğindeki faşist Şili cuntasının sürekli gerilediği Şili'de 1979 yılının iki önemli olayı tüm dünyada yankılandı: 1 Mayıs'ta başkent Santiago'da düzenlenen yığınsal gösteriler ve faşist darbenin yıldönümüne birkaç gün kala Santiago sokaklarına dökülüp gösteri yapan binlerce insan.

Şili'de 1973'ten bu yana en yığınsal gösteri olan ve 10 binden çok demokratın katıldığı **1 MAYIS 1979** gösterilerini ve hazırlıklarını, **DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU** temsilcisi **LUCIEN LABRUNE** ve diğer 40 sendikanın temsilcileri de izledi. Aşağıda, Labrune'nin, 1 Mayıs 1979 Şili'sini anlatan yazısının bir özetini sunuyoruz:

Santiago, 1 Mayıs 1979: 6 yıldan bu yana en yığınsal eylem gerçekleştirildi.

Cunta'nın bütün baskılarına karşın muhalefet hızla genişliyor; özellikle işçiler arasında. Bu gelişme, ülkenin ilerici güçlerinin, 1979 1 Mayıs'ını kutlamak üzere birleşik bir Sendika Komitesi kurabilmeleri olanağını sağladı.

Komite 1 Mayıs'ta başkent Santiago'da gösteri düzenlemek için izin almak üzere cunta yetkililerine başvurdu. Altı yıldan beri yapıldığı gibi bu yıl da başvuru geri çevrildi. Cunta, kendi eliyle, Pinochet'in de hazır bulunduğu 1 Mayıs törenleri düzenliyor.

Ancak Sendika Komitesi, resmi izini gerekli görmeden kutlama hazırlıklarına girişti. Cunta'nın gerici gösterileri de artık boşa çıkarılmalıydı. Tarım işçileri örgütleri, tesislerini Komite'nin emrine verdiler. Buralarda, 1 Mayıs'tan önceki gün ve gecelerde toplantılar düzenlendi. Başkent Santiago'nun çeşitli semtlerinde de, yasaklanmış olmasına karşın düzenlenen bu toplantılara çeşitli sanatçılar, orkestralar, çocuk koroları katıldı. Gece toplantıları işçi ailelerinin eğlence toplantılarına dönüştü. Biz de, katıldığımız bu toplantıların bazılarında, DSF'nin ve üye örgütlerinin dayanışma mesajlarını ilettik; modern haberleşme ortamının sağladığı olanaklar sayesinde, Şili halkı dünyada kendilerine gösterilen dayanışmadan genellikle haberdar.

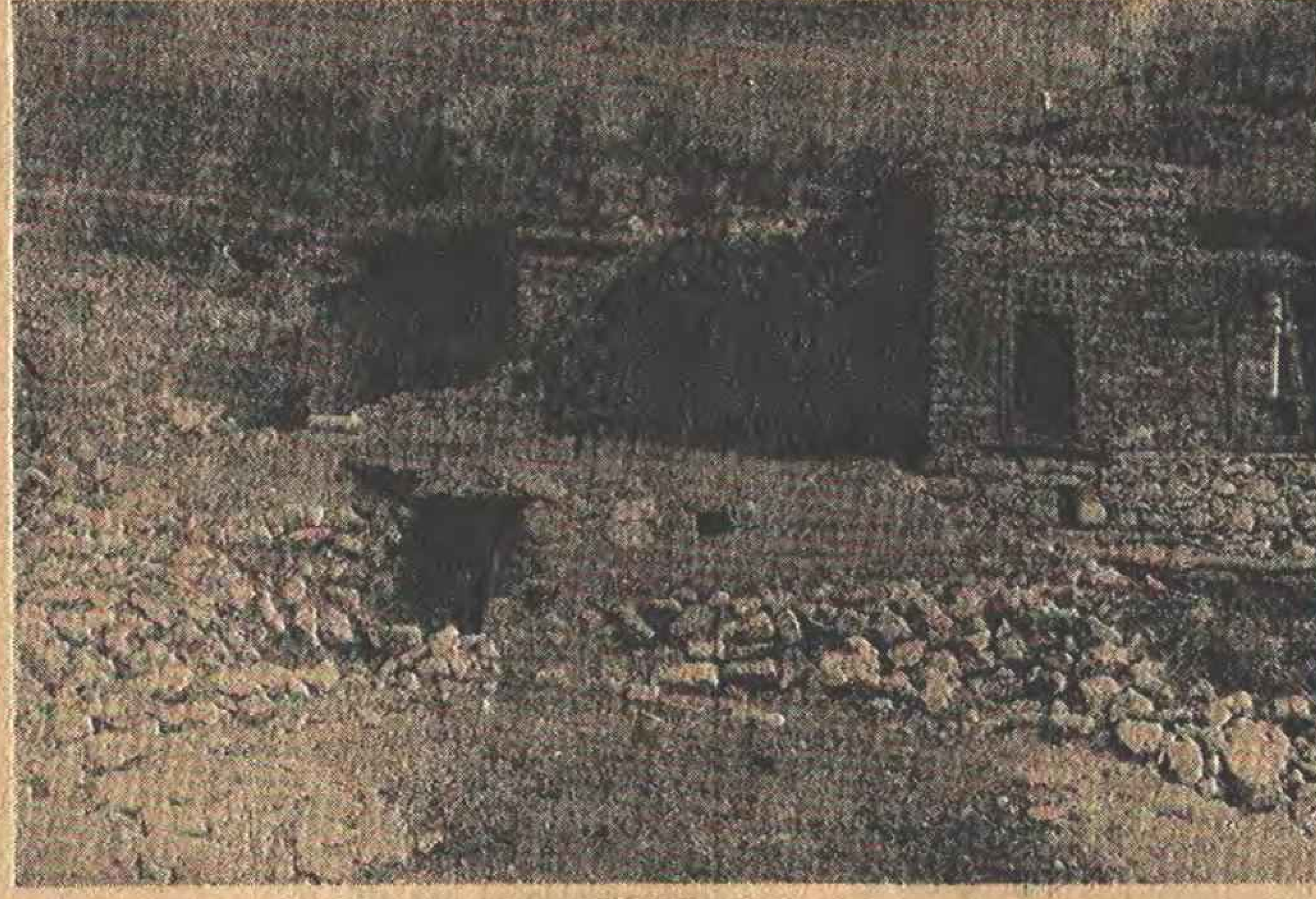
Cunta'nın 1 Mayıs gösterisini engelleyebilmek için uyguladığı baskı sonuçsuz kaldı. Bazı sendika liderleri 30 Nisan akşamı tutuklandı. Santiago'ya özel polis devriyeleri çıkarıldı. Her türlü gruplaşmayı engellemek için müdahalelerde bulunuldu. Gerçi bu önlemler, gösterilere katılarak hoşnutsuzluğunu dile getirmek isteyen bir çok kişiyi engelledi ama yine de işçilerin hareketliliğini, gösterilerin yığınsallığını engelleyemedi.

1 Mayıs günü Santiago'nun çeşitli noktalarında birçok işçi grubu oluştu. Bu gruplar bir araya gelerek büyük bir miting oluşturacaktı. Ama ağır bir polis baskısı bunu engelledi. Bunun yerine her bir grup küçük mitingler örgütledi. Çok disiplinli davranan gruplar, liderlerin direktiflerine kesinlikle uyuyorlardı. Böylece, polisle doğrudan karşı karşıya gelmeleri için yapılan kışkırtmalar boşa çıktı. Benim tanık olduğum en büyük gruplardan bir tanesi 2 bin kişiye varıyordu. Sonra bu gruplar ayrı ayrı kiliselere girerek dağıldılar. İşte polis tam bu sırada saldırıya geçti.

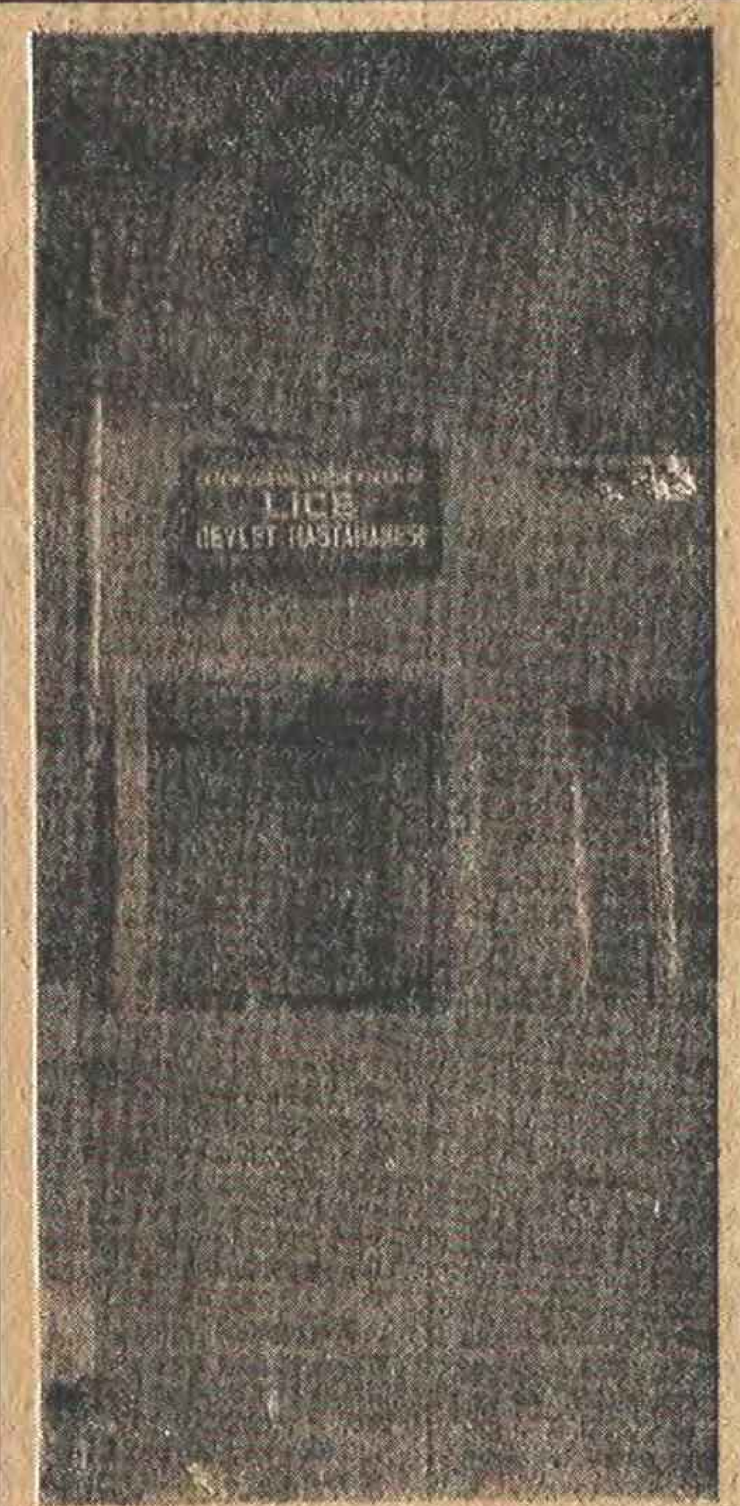
Gösteriler sona erdiğinde 365 kişi gözaltına alınmıştı. Bunlar arasında, yol kıyısından gösterileri izleyenler de bulunuyordu. Hatta cuntanın şaşkınlığı o dereceye vardı ki, faşist diktatör Pinochet'in de katıldığı resmi kutlamalar çerçevesi içindeki spor yarışlarına katılan atletler de gözaltına alındı. 1 Mayıs akşamı Sendika Komitesi ve diğer örgütler bir araya gelerek tutukluların kurtarılması çalışmalarına başladılar. Cuntaya, dış ülkelere protesto telgrafları çekildi, protesto gösterisi çağrıları yapıldı. Bu yazı yazılırken tutuklu olarak yalnızca 12 kişi kalmıştı.

1 Mayıs 1979 Santiago'su, Şili işçi sınıfının parlak geleneklerine aittir. Şili işçi sınıfının karakteristiği olan birlik eğilimi, özgürlük ve demokrasiye dönüş için yeni perspektiflerin varlığı anlamına geliyor. Onun savaşımının cuntanın yeni baskılarına hedef olacağı kuşkusuz. Ama uluslararası dayanışma da yeni boyutlara ulaşıyor. Askeri cuntayı geriletmenin bu nedenle olanağı var; dünya kamuoyunun baskısı karşısında, cunta, eskisi kadar baskı, işkence, kırım uygulayamıyor. Bu baskıyı tamamen olanaksız kılmak için uluslararası dayanışmanın artırılması şart. DSF'nin yaptığı çağrıda belirtildiği gibi, cuntaya karşı ticari boykot uygulanmasından ve her türlü yardımın kesilmesinden yana olan bütün güçleri birleştirmenin zamanı geldi. Böyle bir eylem, ülke içindeki kardeşlerimizin savaşımıyla birleştirildiğinde, 1 Mayıs 1979'da Santiago'da dile getirilen umutlar gerçekleşebilir.

- 5 Haziran seçimlerinden bir gün önce Diyarbakır'da 100 bin kişi önünde «MC Lice'ye birşey yapmadı. Biz yepyeni bir Lice yaratacağız, İş sahası açacağız» diyen Ecevit, iki yıldır Başbakan. Başbakan Yardımcısı, Hükümetin «beyni» Hikmet Çetin Liceli. Ancak yine değişen bir şey yok.
- Çarşı ve Karahasan Mahalleleri patlayan tuvalet kuyularının etrafa saçtığı pislikten geçilmiyor. Lice'nin içme suyu ise ayrı bir dert.
- Lice'de hastane yok. Küçük bir binadaki tek doktor 12 mahalle, 54 köy ve 79 mezrada yaşayan 40 bin nüfusa bakmak zorunda. Üstelik bu «tek» doktor da her zaman bulunamıyor.
- 54 köyden sadece 23 köyde 5 yıldır eğitim-öğretim yapılıyor. Geri kalan 31 köyde ise 5 yıldır okul yok.

● Muradiye Mahallesi depremin 5. yılında bu binalarda barınmakta

● Depremin 5. yılına kadar hâlâ onarılmayan Lice Devlet Hastanesi

Depremin 5. yılında: LİCE

● Mevlüt İLGİN (Lice/İSTA)

6 Eylül 1975 saat 12.20... Önce bir sallantı, ardından korkunç bir toz duman, taş ve kerpiç yapıların yıkıntıları arasında binlerce ölü, binlerce yaralı. Yani Lice Depremi...

Lice, Diyarbakır arası 1.5 saat sürer. Deprem Diyarbakır'da 13.00'de öğrenildiği halde, o gün askeri yardım birlikleri gece saat 23'de enkaz kaldırma çalışmaları için Lice'ye vardılar. Yani 10 saat gecikmeyle. Depremin ikinci günü yaşlı bir köylü, Jandarma Alay Komutanına şöyle demişti:

— Kıbrıs'a çıkarma yapılırken Beşparmak dağlarına 45 dakikada binlerce asker indiriyorsunuz. Canınız isteseydi Lice'deki binlerce felaketzedeyi kurtarmak için helikopterlerle Lice'ye binlerce asker indirirdiniz...

Lice depreminde binlerce Kürt, erkeği kadını genci çocuğu ile enkaz altında can verdi. Oysa Lice ve çevresinin 1. derece deprem bölgesi olduğu 10 yıl önce belgelenmişti.

Varto depreminde Lice etkilenmiş, Lice sallanmış hatta caminin minaresi de yıkılmıştı. Bingöl depreminde yine Lice etkilenmiş, Lice'de 16 ev hasar görmüştü. Eski Lice için yıkım emri olduğu, düzlüğe taşınması gerektiği yolunda kararların bulunduğu Lice depreminden sonra TMMOB tarafından açıklanmıştı. Ayrıca 1957 yılında, Lice'nin kuzeyindeki Siro Dağı'ndan kopan kayalar «Şaar Mahallesinde» bir kaç evi yıktığı için kayaların eteklerindeki dört mahallenin düzlüğe taşınmasına karar verilmişti. Bunun için de şimdi «Yenişehir» denilen yerde 450 konutluk bir arazi istimlak edilmiş, 1960 yılına kadar 150 konut yapılmıştı. Geri kalan 300 konutluk arazi ise hâlâ boş duruyor.

6 Eylül 1975 günü meydana gelen depremde bütün Lice alt üst olurken 150 evler'e hiç bir şey olmadı. Bu evlerde kimsenin burnu kanamadı.

Bu nedenle Lice depreminde 5 bin kişinin can vermesi burjuva iktidarlarının Kürt halkına yönelik soykırım politikasının ürünlerinden başka birşey değil.

● Deprem acılarını oya çevirme çabaları

Depremin 3. gününden itibaren yetkililer Lice'ye akmaya başladılar. Önce 1. MC'nin başı Demirel ve CHP lideri Ecevit, ertesi gün Erbakan Hoca. Sonra da Lice halkının unutamayacağı, büyük müteahhit, Bakan Nurettin Ok.

Liderler sadece nutuk atıp gittiler. Demirel sahte gözyaşları içinde «29 Ekim 1975 gününe kadar bütün konutlarınız hazır olacak o tarihe kadar kimse aç ve açıkta kalmayacak» dedi. İmar ve İskan Bakanı Nurettin Ok ise uzun süre Lice'de kaldı. Ekim 1975'de Senato üçte bir yenileme seçimleri Diyarbakır'da da yapılıyordu. Lice depremi AP için «büyük» fırsattı.

Kızılay tarafından dağıtılan çadır, battaniye, yiyecek, giyecekten tutun da köylerdeki konut ihalelerine kadar her şey 12 Ekim tarihinde yapılacak seçimlerde AP'nin oy alması amacıyla yürütülüyordu. Radyo ve boyalı basın milyarlara varan iç ve dış yardımları müjdelerken, Lice'ye ulaşan birşey yoktu. Halk Kızılay çadırlarından iki ekmek alabilmek için dipçiklerin süngülerin gölgesinde saatlerce sıra bekliyor. Buna karşılık Kızılay çadırlarının tam karşısında Lice TÖB - DER şubesinin yardım çadırlarında 6 ay süreyle 5 bin ekmek dağıtılıyordu. Türkiye'deki tüm devrimci demokratik kuruluşlar Diyarbakır TÖB - DER Şubesinde kurulan yardım komitesine her çeşit yardımı ulaştırıyor ve oradan da bu yardım Lice TÖB - DER'e akıyordu. Lice halkının tek umudu o günlerde TÖB-DER'in kişiliğinde tüm devrimcilerdi.

● Önce oy, sonra konut ve yardım

Bu söz Lice depreminden sonra İmar ve İskan Bakanı Nurettin Ok'un parolasıydı. Köy muhtarları bunu ezberlemiş Bakan'ın isteğiyle köylülere ezberletmeye çalışıyordu. Bakana AP'ye topluca oy vereceklerine sözveren köylerin ihaleleri hemen yapılıyor, ancak konut yapımına seçimden 2 gün sonra başlanacağı vaadediliyordu.

Çoğu köyler bu oyuna gelmedi. Sadece 16 köy Ap'ye topluca oyverdi. AP seçimde istediği sonucu alamayınca Nurettin Ok bir daha Lice'ye zorunlu haller dışında uğramadı. AP'ye topluca oyveren köyler de Bakan'ı göremediler ve onlar da oy vermeyen köylüler gibi kışı çadırlarda geçirmek zorunda kaldılar.

● Felaketzedeler 29 Ekim'i bekliyor

Demirel'in resmi açıklamasına göre, Lice merkezi 29 Ekim 1975'de her şeyiyle hazır olacaktı. 29 Ekim günü halk TÖB - DER çadırları önünde toplanmış Demirel'i bekliyordu. Halkın merakı, daha çok Demirel'in, «neyin» açılışını yapacağıydı. Çünkü hazır olan bir tek konut bile yoktu.

Ankara'dan haber geldi. Demirel 3 Kasım'da Feyzioğlu ve Türkeş'le birlikte Lice'ye gelip konutların teslim töreninde bulunacak...

Türkeş'in adı bile halkı çileden çıkarmaya yetiyordu. Halk, kaymakamlık önünde toplanarak «Türkeş'in teslim edeceği konutlarda oturmayız» diye bağırıyordu. Lice halkının kabaran tepkisi, Kaymakam ve Valinin bu konuda sorumluluk kabul etmemeleri ile Demirel 8 Kasım'da, Lice'ye «Türkeşsiz» gelmek zorunda kaldı.

● Demirel yeni Lice'nin açılışında

8 Kasım günü I. MC'nin başı Demirel'e panolarla yüksek bir konuşma kürsüsü hazırlanmıştı. Kürsünün etrafı tel örgü, tel örgülerin etrafı da jandarmayla sarılmıştı. Konuşma yerine AP'liler dışında kimse giremiyor, hatta demokrat Kaymakam ve CHP'li Belediye Başkanı bile konuşma alanına alınmıyordu.

Demirel var gücüyle bağırıyordu, «Hükümetimiz tarafından kısa zamanda yapılan 1568 konutluk yeni Lice, hayırlı olsun. Biz büyük işlerin mimarıyız...»

Oysa, Demirel'in konuştuğu gün 1568 konut değil, konuşma kürsüsünün etrafında sadece 5-10 konutun çatıları vardı. O dönemde MC çorazanı TRT ve Tercüman gazetesi flaş haberlerle Lice halkına konutların teslim edildiğini, tapularının dağıtıldığını, halkın bayram sevinci içinde olduğunu, hatta Demirel'e dua yağdığını yayınlıyorlardı.

Halk, Demirel'in konuşmasından 12 gün sonra, Hükümetin tavrını protesto etmek, yalanları, yolsuzlukları kamuoyuna duyurmak için 20 Kasım günü Lice'den Diyarbakır'a yürüyüşe geçti. Üç gün süren yürüyüşe özellikle seçimlerde oylarını topluca AP'ye verip, buna rağmen konutsuz kalan köylerin tümü çoluk çocuğuyla birlikte katıldı. 22 Kasım günü Diyarbakır'da yapılan «Deprem Felaketzedeleri Mitingi» şimdiye kadar bu bölgede yapılan en yığınsal miting özelliğini hâlâ koruyor.

● Şimdiki durum

Aradan 5 yıl geçti. 1. ve 2. MC'ler gitti. CHP ağırlıklı iktidar iki yıldır iş başında. 5 Haziran seçimlerinden bir gün önce Diyarbakır'da 100 bin kişi önünde «MC Lice'ye birşey yapmadı. Biz yepyeni bir Lice yaratacağız. İş sahası açacağız» diyen Ecevit, iki yıldır Başbakan. Başbakan Yardımcısı, Hükümetin «Beyni» Hikmet Çetin Liceli. Ancak yine değişen bir şey yok.

Lice merkezinde yapılan konutlar sayıca yetersiz. Camikebir Mahallesine hiç konut yapılmamış. Bu mahalle artık dağılmış durumda. Karahasan Mahallesinin mezraları hâlâ eski hasarlı evlerinin altında barınıyorlar. En küçük bir sallantıda Sereşırt Akro, Goma, Feyzo ve Kızık Bıyıf mezralarından yüzlerce ölü çıkacağını söylemek falcılık değil. Bu mezralarda konutlar için sadece yer tesbiti yapılmış.

Yine Lice'nin en büyük mahallelerinden biri olan Muradiye Mahallesi hâlâ eski yerinde ve halk her an yerle bir olabilecek hasarlı taş ve topraktan yığma binalarının altında barınmakta. Bu mahalle halkı, hükümete yüzlerce kez yazıyla başvurdu ama kendilerine hâlâ konut yapılmadı.

Lice ve köylerinde yapılan konutların tümü prefabrik konutlardır. İhale Deprem İnşaat Amirliği ve MC'nin AP'li İskân Bakanı Nurettin Ok'un isteğine göre yapıldı. İlçe merkezindeki konutların yarısı AP'li müteahhit - ağa Ceylan tarafından alelacele konduruldu.

Yapılan konutlar Lice'nin iklim şartlarına ve halkın alışkanlıklarına yaşam biçimine uymuyor. Konutların büyük bir kısmı şimdiden kullanılamaz hale geldi. Panoları düşüyor, çatıları uçuyor, kışın tümü akıyor. CHP ağırlıklı hükümet söz verdiği halde bunlar yıkılıp yerine beton binalar yapılmıyor. Konutların çevre duvarları yok. Herkes evini çalı çırpıyla çevirmiş. Bir evin ateş alması halinde bütün mahalle kül haline gelecek.

● Alt yapı tesisleri

Konutların kanalizasyon ve su şebekesi 5 yıldır sürüncemede. Kanalizasyon inşaatı birkaç müteahhit arasında el değiştiredursun, geçici olarak her evin önünde kazılan tuvalet kuyularının çoğu patlamış. Örneğin Çarşı ve Karahasan Mahalleleri patlayan tuvalet kuyularının etrafa saçtığı pislikten geçilemiyor.

İlçenin içme suyu sorunu ise ayrı bir dert. 1957 yılında yapılan «150 Evler» için Lice'nin, Tuzla köyünden getirilen içmesuyu şimdi 150 Evler'le birlikte 1568 konutluk Lice'nin tümünde kullanılıyor. Çünkü başka içme suyu yok. Eski Lice'nin bol içme suyu şimdi Şiro Dağı ve eteklerindeki harabeler arasında boşa akıyor. Bu nedenle Belediye zorunlu olarak varolan içme suyunu her mahalleye ancak günde bir saat verebiliyor.

● Sağlık kurumları

Lice'de depremden önce 25 yataklı bir Devlet Hastanesi vardı. Depremde hafif hasara uğrayan bu bina beş yıldır onarılmadı. Onarım için gelen paralar bu iş için kullanılmadı. İhalelerde usulsüzlük yapıldı. Sonuç: Lice'de hastane yok. Alman Kiliseler Birliği tarafından yapılan küçük bir binada, ki, tek doktor 12 mahalle, 54 köy ve 79 mezrada yaşıyan 40 bin nüfusa bakmak zorunda. Üstelik bu «tek» doktor da her zaman bulunamıyor.

● Eğitim kurumları

Lice depreminde bütün binalar gibi eğitim kurumlarının binaları da yıkıldı. Yerlerine hükümet tarafından yeni okul binaları da yapılmadı. İlçe merkezindeki üç ilkokulun biri «Havacılar», biri Karabük Demir Çelik İşletmeleri Çalışanları, diğeri de İstanbul Sanayi Odası tarafından yapılmış. İlçenin ihtiyacını bunlar karşılamamakta. Hele Demir-Çelik İlkokulu harabe haline geldi. 500 öğrencinin okuduğu bu okulun ne suyu ne de tuvaleti var.

İlkokulların üçü de uzak yerlere yapıldığı için Muradiye, Akro, Delvan gibi mahalleler bu okullardan yararlanamıyor.

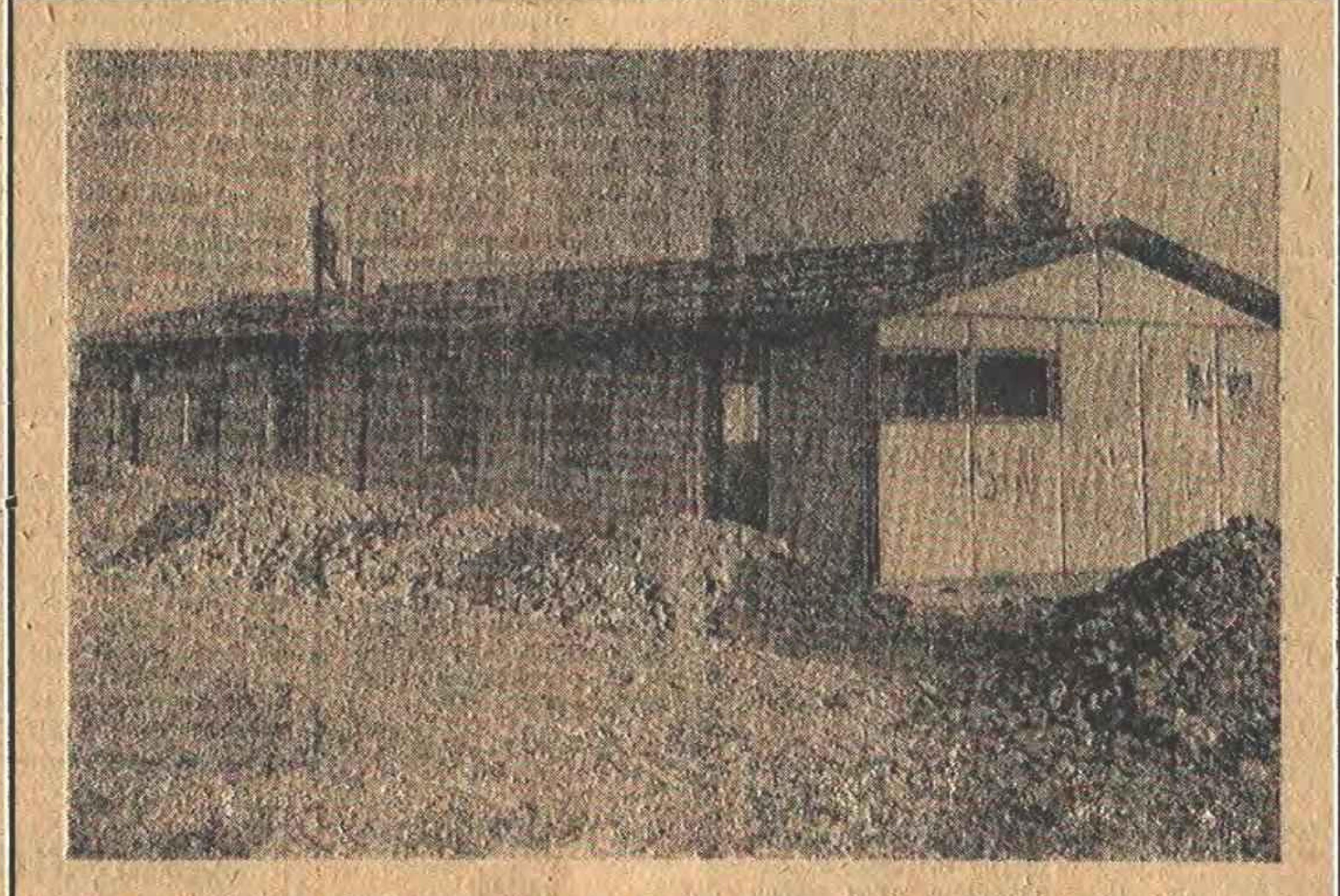
54 köyden sadece 23 köyde 5 yıldır eğitim öğretim yapılmakta. Geri kalan 31 köyde ise 5 yıldır okul yok.

● Esnafların durumu

1. MC'nin yaptığı «Prefabrik Yeni Lice Şehir Planında» çarşı diye bir şey yok. 300 den fazla esnafın bulunduğu Lice'de, Hükümetçe yapılan dükkân da yok. Lice'nin en uzak köşesinde, birbirine bitişik olarak yapılan 32 adet dükkan diğer mahallelere çok uzak düştüğü için hem Belediye, hem de esnaflar tarafından kabul edilmedi. Kimsenin girmediği bu dükkanlar şimdi harabe halinde...

Eski Lice'nin dükkan sahipleri, bakkallar, terziler, ayakkabıcılar şimdi «Yenişehir - Kulp Yolu» boyunca kendi çabalarıyla tahtadan yaptıkları barakalarda mesleklerini sürdürüyorlar. Bu dükkanlar yani tahta barakalardan oluşan çarşı, konutlara çok uzak düşüyor. Örneğin Körtük mahallesinden bir vatandaş bir ekmek alabilmek için en az 3 saat yürümek zorunda.

İşte depremden beş yıl sonra Lice. Yoruma gerek var mı bu çizdiğimiz tablodan sonra?

● Lice Belediyesi'nin temelini attığı 20 dükkan. Hükümet yardım ederse kısa zamanda biter.

TÜRKİYE'DE PETROL POLİTİKASI VE ÇÖZÜM

Hazırlayan: TEOMAN YILDIZBAYRAK

Yabancı şirketlerin petrol arama çalışmaları fiyasko oldu

-5-

Yıllarca yabancı petrol şirketleri, petrol bulma olasılığı en fazla olan alanları ruhsat alarak kendi denetimleri altında tutmuşlardır. Hiçbir ciddi arama yapmaksızın geçirdikleri ruhsat süresinin sonunda, «petrol yok» diye bu alanları terk etmişlerdir. Oysa bu alanlardan bazılarında daha sonra TPAO petrol bulmuştur. Örneğin; SHELL, Sancak ve Yeniköy sahasını 17 sene elinde tutmuştur. Bu süre sonunda bu sahayı petrol yok diye terk etmiştir. Onun elinden sonra aynı sahaya giren TPAO bu sahada günde on bin varil ham petrol üretmeye başlamıştır. 1954 yılına değin Türkiye'deki petrol arama çalışmalarının tümü MTA tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmalar için seksendört milyon TL.sı harcanmıştır.

1954-1973 yılları arasında TPAO petrol aramalarına yaklaşık Bir milyar TL. sı harcamış. Üretimden ise yaklaşık Birbuçuk milyar TL.sı kâr sağlamıştır. 1956 yılından sonra ise Türkiye'de petrol arayan yabancı şirketlere 1973 yılına de gin yaklaşık iki milyar TL. sı harcamış, buna karşılık yaklaşık dört milyar TL. sı kâr sağlamışlardır.

Günümüzdeki durum ise şöyledir: 1974 yılında petrol arama çalışmalarına TPAO dörtyüz milyon harcarken [illegible] yabancı şirketler [illegible] milyonu yakın yatırım da bulunmuşlar, buna karşılık altı [illegible] milyon TL.sı kâr etmişlerdir. TPAO ve yabancı petrol şirketlerinin hesabına ham petrol istikrar fonuna her yıl yatırılan paralar (1975 için TPAO sekiz yüz milyon, ötekiler için 1.2 milyar TL. sı) bu kârların dışında bırakılmıştır.

Yıllar boyu bazı çevrelerce petrol alanında yabancı şirketlerin propagandası yapılmaktadır. Adeta yabancı şirketlere kurtarıcı gözü ile bakan çevreler vardır. Buna göre petrol endüstrisi üstün teknoloji ve deneyim gerektiren çok riskli bir alandır. Yabancı şirketler ülkemizde petrol bulma başarısına ulaştıklarında bundan hem kendileri kârlı çıkacaktır hemde biz. Ne varki veriler gerçeğin bunun tam tersi olduğunu kanıtlıyor. Bu endüstrinin kârlılığını görmek için günümüz dünyasının çok uluslu şirketlerinin durumuna bakmak bile yeterlidir. Bugün Dünyanın en büyük 20 çokuluslu şirketinden yedisi petrol tekelidir. Gerçekten petrol endüstrisi en kârlı alanların başında gelmektedir. Ve çokuluslu tekeller bu alandaki etkinliklerini alabildiğine sürdürmektedirler. Türkiye ise bu etkinlik alanının dışında değildir. 1954'den bu yana Türkiye'nin petrol politikasıda emperyalizmin çıkarları doğrultusunda belirlenmiştir.

Türkiye'nin enerji politikası çokuluslu tekellerin çıkarları doğrultusunda gelişmesi ile petrol fiatları artışı da dış ödemeler dengesini çıkmaza sürüklemektedir. Enerji Bakanlığının yaptığı iyimser bir tahmine göre 1975-1987 arasındaki 12 yılda Türkiye petrol dış alımına (bir dolar 17 TL'sı karşılığında) Bir trilyon TL'sı ödeyecektir.

Emperyalizmin çıkarları doğrultusundaki bu politikanın yarattığı sorunlardan en çok etkilenenler ise dar gelirliler ve emekçi kesimler olacaktır. Petrol bunalımının ağır yükünün dar gelirliler ile emekçi kesimlere yüklenmesini sağlayan mekanizmalar ise şu şekilde özetlenebilir. Petrol ürünlerine uygulanan sübvansiyonun (Hazine desteğinin) çoğunluğunun dar gelirlilerden alınan vergilerle karşılanması yine akaryakıt istikrar fonunun açıklarının dar gelirli memur maaşlarından oluşan memak kesintileri ile kapatılmaya çalışması emekçilerden toplanan kaynaklarla petrol endüstrisinde çokuluslu tekellerin beslenmesinin bir başka yolunu kanıt kuruluşlarının çalışmalarındaki bozukluklar olmaktadır. Nitekim gerekli makina, donanım, yedek malzeme ve ham maddenin dışalım zorunluluğu, yetişkin eleman eksikliği, kurumların izledikleri politikanın kendilerince değilde Bakanlar Kurulunca saptanıp yürütülmesi, aşırı istihdam, kötü işletmecilik gibi olumsuz etkenler kurumların etkinliğini her yıl daha da azaltmaktadır. Bunun sonucunda örneğin TPAO Beş milyar TL'lık alacağına karşılık onbir milyar TL. sı borcu olan bir kurum durumuna gelmiştir. TPAO'nun borcunun önemli bir bölümü WELS FARGO'ya aittir. Ve her yeni develüasyon TPAO'na çok büyük zararlara mal olmaktadır. Petrol Ofisi'nin zararı 1976' da yirmi dokuz milyon 1977' de yüz yetmiş milyondur. Zararın 1979'da beşyüz kırk milyon 1980'de Bir milyar olması beklenmektedir.

Tüm bu zararlar ise devlet bütçesi, devlet yatırım bankası, T.C. Merkez Bankası ve dış kredilerle karşılanmaktadır. Görüldüğü gibi petrol politikasının mali yönü ulusal çıkarlarımıza zarar verici bir nitelikte ve tehlikeli bir boyuttadır. Bu zararlı petrol politikasının faturası da tüm emekçi sınıf ve tabakaları ile halkımıza ödettirilmektedir. Devlet işletmeleri de bu ödemelerin araçları durumunda işlev yapan duruma getirilmiştir.

PETKİM VE PETRO KİMYA SANAYİ

Günümüzde Devlet işletmelerinin temel işlevi kârlılık oranı yüksek olan üretken kesimlere ucuz girdi ve alt yapı hizmetleri sağlamak, tekelcilerin sermaye ve kredi sorunlarını çözmek olmuştur. Bu konuda en somut örnek Petkim'dir. Çok geniş bir üretim kesimine girdi üreten Petkim başta kapasite küçüklüğü olmak üzere çeşitli nedenlerle Dünya birim fiatlarının çok üstünde maliyetlerle çalışmaktadır. Petro kimya ürünlerinin ve yarı mamul ürünlerinin önemli bir bölümü dış alıma dayalıdır. Böylece yüksek maliyetlerle elde edilen ürünler, maliyeti dolayında bir fiatla emperyalizm ile bütünleşmiş yerli tekelci sermayenin lastik, plastik, boya, deterjan vs. endüstrilerine girdi olarak verilmekte ve halkın günlük yaşamına her gün daha fazla sokulan çeşitli ürünler olarak tekel fiatları ile satılmaktadır. Petkim'in TL'sının değerindeki düşmeler sonu su ödeme zorunda kalacağı kur farkları nedeniyle zarar etmesi kaçınılmazdır. Bir kamu kuruluşunun (Petkim'in) zararı pahasına ürünlerini tekelci sermaye çevrelerine düşük fiatla satıp, bu çevrelerin yüksek kârlar sağlamasına nasıl hizmet etmekte olduğu bütün çıplaklığı ile ortadadır.

ULUSAL PETROL POLİTİKASI NASIL OLMALIDIR?

Şimdiye kadar anlatılanların ışığında ülkenin izliyebileceği bağımsız bir ekonomi politikasının başarısı oranında, bağımsız ve ülke çıkarları doğrultusunda bir petrol politikasının izlenmesi sözkonusudur. Böyle bir politika nasıl olmalıdır sorusu ise: arama, sondaj, üretim, rafinaj (arıtma) pazarlama modeli nasıl olmalıdır? Sorularına verilecek yanıtları ile açılmalıdır.

Bu soruyu yanıtlamadan önce ülkemizin petrol potansiyelini kesinlikle saptıyabilecek yeterli arama çalışmalarının henüz yapılmamış olduğunu belirtmek gerekir. Arama işlemlerinin çok uzun dönemli ve yüksek maliyetli bir iş olduğu göz önüne alınacak olursa petrol bulma olasılığı en fazla olan yerlerde arama çalışmalarının artırılması gerekir. Arama çalışmaları ile ilgili olarak önemli bir sorunun da teknoloji sorunu olduğunu belirtmek gerekir. Bu teknoloji ve yatırım hızı ile ülkemizin petrol potansiyelinin ancak 200 yıl sonra aydınlığa kavuşabileceği petrol jeologlarının verdiği raporlardan belirtilmektedir. Bu durumda sondaj gereç ve donanımlarında dışa bağımlılığını kaldıracak önlemlerin alınması ve ulusal petrol sanayinin kurulması zorunlu bir ön koşuldur.

Petrol üretiminin artması ise arama çalışmalarının önündeki tüm engellerin ortadan kaldırılması ile olasıdır. Bu engeller ise konu ile ilgili yasal düzenlemelerin dışında ilgili devlet kuruluşları arasındaki kopukluklarin giderilmesi, sürekli bir iş birliği ve eşgüdümün sağlanması ile kısmen giderilebilir.

NASIL BİR RAFİNAJ (ARITMA) MODELİ

Birincil enerji kaynaklarının dünyadaki stok durumu ve enerji tüketiminin artış hızı gözönüne alındığında, gerek dünya'da gerekse ülkemizde geleceğin birincil enerji türü olarak kömür ve nükleer yakıtın düşünülmesi zorunluluğu açıkça görülmektedir. Petrolün yakın bir gelecekte artık ülkemizde satın alınamıyacak bir enderlikte ve fiatta olacağı kaçınılmaz bir gerçek durumundadır. Bu durumda hâlâ 1982, 1983 ve 1985 yıllarında üretime başlıyacak 5.4 ve 10 milyon ton kapasiteli arıtma tesislerinin planlanması, sorununun uzun dönemde çözümünü güçleştirecek kararlar durumundadır. Tasarlanan bu tesislerle birlikte 1987 yılına kadar Türkiye'nin petrol tüketiminin 33 milyon ton düzeyine çıkacağı tahmin edilmektedir. Bu tüketim için gereken dövizin nasıl karşılanacağı, ayrıca tesislerin ham maddesinin nereden karşılanacağı gibi sorular, ödeme olasılığı yok denecek kadar az olan bu tesislerin yapımına başlamadan önce açıklığa kavuşturmalıdır. Ancak böyle bir konunun açıklığa kavuşturmasını bazı çevrelerden beklememek gerekir. Örneğin Türkiye'de Başbakanlık yapmış bir parti liderinin konu ile ilgili görüşleri basında yer almıştır «Ne var yani dünyada petrol biterse batı yeni bir enerji kaynağı bulur bize de verir tasası bize mi düştü» evet ya sorun bu kadar basittir veya tasalanması gereken başkalarıdır. Çünkü bize «Batı verir» Milyarlarca liralık arıtma tesisleri ve petrol ile çalışan elektrik santralleri de (Batı hatırası) olarak güzel vatanımızı süsler, gerekirse ilerde müze olarak ta kullanılır. Bugün var olan dört arıtma tesisinin dahi tam kapasite ile çalıştırılma olanağı bulunamazken kurulacak yeni tesislerin tümden işletme dışı kalacağı yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkacaktır. Bu nedenle enerji konusunda yapılacak yatırımların petrolün dışına kaydırılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Özellikle doğal kaynaklarımıza yönelik su, kömür enerjisinin geliştirilmesi bir istem olmaktan öte kaçınılmaz bir tercih durumundadır.

PAZARLAMA

Yabancı şirketler en fazla kârı pazarlama alanından sağlamaktadırlar. Örneğin Türkiye'de petrol üretiminin yaklaşık % 10'unu sağlayan Mobil Oil'in pazarlamadaki payı % 24 dolaylarındadır. Yine pazarlamadaki payı % 10 - % 15 olan British Petroleum (BP)'nin gerek arama gerek üretim faaliyetlerindeki payı sıfırdır. Türkiye'de toplam rafineri üretiminin % 50'den fazlası yabancı şirketlerce pazarlanmaktadır. Aynı şekilde sıvılandırılmış petrol gazının (tüp gaz) pazarlaması da yüksek kârlar ile özel şirketlerce yapılmaktadır.

Bu durumda izlenmesi gereken pazarlama politikasının, petrol ürünlerinin tümünün kamu kuruluşları aracılığı ile gerçek fiyatları üzerinden pazarlanmasının sağlanmasıdır. Ayrıca pazarlamadan elde edilecek kârların ise arama ve üretim çalışmalarına yatırılması gerekir.

Pazarlama sorunundan sonra petrolün ürün taşımacılığı konusunda boru hatlarının kullanım alanına sokulması zorunlulugunu belirtmek gerekir. Akaryakıtın kara tankerleri ile taşınmasının maliyeti boru hatları ile yapılan taşımacılığa göre 3 misli fazladır.

Artan akaryakıt tüketimini kısabilmek için petrol kullanımında tam bir rasyonalizasyon sağlanmalıdır. Ancak petrol ve enerji tüketiminin kalkınmanın ölçütü olarak alındığı bir dünyada tüketimi kısıtlayarakta bir kalkınma düşünülemez. Burada yapılması gereken gerekli olan yerde petrolü kullanmak verimsiz kullanımı önlemektir.

Ancak bütün bunların gerçekleştirilmesi ve ulusal çıkarlara uygun bir petrol politikasının hayata geçirilebilmesi için tüm yabancı şirketlerin ulusallaştırılması ve yeni bir yasanın çıkarılması gerekir.

Sorun yasaları eleştirme ve uygulamaları yerme sorunu da değildir. Bu yasa ve uygulamaların tümüne hakim olan «Görüşü» eleştirmek gerekir. Değiştirilmesi gerekende bu «Görüştür». Kısacası sorun sivrisineklerin teker teker öldürülmesi değil bataklığın kurutulması sorunudur.

● YARIN: Petrol politikası genel politikadan bağımsız değildir

● Yıllar boyu bazı çevrelerce petrol alanında yabancı şirketlerin propagandası yapılmaktadır. Adeta yabancı şirketlere kurtarıcı gözü ile bakan çevreler vardır. Buna göre petrol endüstrisi üstün teknoloji ve deneyim gerektiren çok riskli bir alandır. Yabancı şirketler ülkemizde petrol bulma başarısına ulaştıklarında bundan hem kendileri kârlı çıkacaktır hem de biz...

tırmık

AYDIN ENGİN

Akşama Babacığım...

Biz sözlerini yazalım. Siz nasıl olsa radyoda, TV'de günde bilmem kaç kez dinlediğinizden bestesini çıkarırsınız:

«Önce güneş hava su
Sonra bol gıda gelir
Akşama babacığım
Unutma Ülker getir»

Ülker'in, bu koskoca bisküvi fabrikasının 1.200 işçisi günlerdir direniyor.

Geçici işçi statüsü ile işe aldığı 23 işçinin işine son verdi. Ülker patronu. Daha önce de benzeri gerekçeyle 6 işçiyi daha işten atmıştı.

Tekellerin sözcülerine, gerici basına sorarsanız:

— Atar. Patron değil mi bu. İsterse atar.

Bize sorarsanız:

— Nah atar!

Buna rağmen atmaya kalkışırsa, o fabrikada işler biraz yatar.

Ülker'de de olan bu zaten. Üreten eller şalterlere uzandığı, şalterler aşağıya çekildiği zaman ne olacağını gösterdi Ülker işçileri. Ülker patronu önce tehdit etti. Sökmedi. Ardından lokavt ilan etti. Kılı bile kıpırdamadı Ülker'cilerin. Patron fabrikaya faşist militanları sokarak işçileri sindirmeyi denedi. Kulaklarından tutulduğu gibi dışarı fırlatıldı faşist tosuncuklar.

Ülker patronu bu kez de Tercüman yazarlarına sığındı. 5 Eylül günü Tercüman'da bir köşe işgal eden, bizcileyin meslek gereği okuyanlar dışında, Tercüman okurlarının bile okurken esnediği Ergun Göze adlı bir yazar savunma avukatlığına soyundu. Ülker patronunun faziletlerinden, Ülker'de «heba olan milli servetten» filan dem vurdu. Bilir bilmez kullandığı «proletarya diktatörlüğü» gibi terimlerle de süslediği (!) yazısını «devlet güçlerini» imdada çağırarak bitirdi.

Eh, bunda da şaşacak birşey yok. Tercüman'ın ve Ergun Göze'nin, üretenlerin, çalışanların alınteri dökenlerin, namuslu yoksul emekçilerin safında yeralmasını bekleyen de yok zaten.

Ülker patronu Türkiye'de tekelleşmiş ya da tekelleşmekte olan burjuva tipine tam bir örnek.

Daha beş on yıl, haydi bilemediniz 20 yıl öncesine kadar tozlu bakkal vitrinlerinde teneke kuşaklı, kırık camlı mukavva kutularda satılan tatsız tuzsuz «püsküüt»lerden, bugün fabrikası modern, araçları modern, tadı lezzeti yerinde, ambalajı daha da modern «krim kraker'ler», «Çoko Prens'ler», «Çizi Kraker'ler» üretmeye sıçrayan Ülker patronunun kafası hâlâ 25-30 yıl önceki Türkiye'de. İşçi mi? İşe alırsın... İstersen. İşçi mi? Atarsın işten... İstersen.

İşte kafa bu kafa.

Makinalar modernleşecek, üretim iyice artacak, reklam harcamaları için milyonlar harcanacak, diğer bir kaç bisküvi patronu ile birlikte piyasada tam bir egemenlik kurulup tekelleşilecek...

Bütün bunlar olurken, işçi sınıfı da 25-30 yıl önceki bilinç ve örgütlülük düzeyinde kalacak. İşe alındı mı, «Allah patrondan razı olsun», işten atıldı mı, «neyleyelim, kader...»

Evet, modern bisküvi sanayicisi Ülker Patronu'nun kafası işte bu.

Fabrikada bazı öncü işçiler sendikal çalışma mı yapıyor? At dışarı.

25-30 işçi, bir süre için fazla mı geliyor. Koy kapının dışına...

Gel gör ki yüzyılların yirmincisindeyiz. Yıllardan 1979, aylardan Eylül.

Türkiye işçi sınıfı on yıllardır nice direniş pratikleri yaşadı. Nice demokratik kazanımlar elde etti. İşçi sınıfının örgütlülüğü nitel aşamalar yaptı.

Görünüşü modern, kafasının içi örümcekli patronlara pabuç bırakılmıyor artık.

Bilmeyen, duymayan varsa bir de biz ilan edelim bu köşeden:

Ülker işçileri, sendikal faaliyet gösterenlerine engel olundukça, işten çıkarılan 29 sınıf kardeşleri, tezgah arkadaşları yeniden işe alınmadıkça, direnişte geçen günlerin ücretleri tıkır tıkır ödenmedikçe işbaşı yapmıyorlar.

— Ne zamana kadar?

Bu sorunun cevabı açıktır. Türkiye işçi sınıfı, Ülker'deki kardeşlerini yalnız bırakmaz. O yüzden sorunun cevabı pek açık:

— Ülker patronu pes edip dize gelene kadar.

— Ya pes etmezse?

— İşte onu paşa keyfi bilir. Ülker işçilerinin çocukları ne «güneş hava ve sudan yeterince yararlanabiliyorlar, ne de «bol gıda alabiliyorlar.» O yüzden akşama babalarından bekledikleri «ülker» değil. Sınıf savaşımına katılmış bir işçi babanın evlatlarına vereceği tek armağanı bekliyor Ülker işçilerinin çocukları babalarından:

Savaşım gücü ve savaşanın onurunu...

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

Melville Lasky'nin sahneye çıkmasıyla fırtına patlak verdi

-97-

İlk kez Batı'ya sığınmışlarla, Sovyetler Birliği'ni tutanlar,- yani sol burjuvazi ve devrimciler - asıl deyişle dışarı göçen Alman edebiyatı ile «içe göçenler», yani Almanya'da kalmış olanlar karşılaşıyordu. Özellikle faşist yönetim sırasında doğmuş bir grup vardı ki, bunlar gayet kötü durumda olup tamamen umutsuz görünüyorlardı. Öyle anlar oluyordu ki, insanın aynı dili konuştuğumuza inanası gelmiyordu. Anlaşmak inanılmaz derecede güçtü. Bir anda farkediyordunuz ki, «evet» artık «evet» anlamına, «hayır» da «hayır» anlamına gelmemekteydi. Artık görüşler edebiyat üzerine dayalı olarak ortaya konurken, edebiyat kuramları da politika üzerine oturtuluyordu. Geçmiş, şimdiki zaman içine doğru yol bulup geliyordu. Almanya'nın geleceği, edebiyat ve onun toplumsal işlevi konusunda tartışmalar, kongreye katılan pek çok delege üzerinde, hemen göze çarpan, utanmazca umursamazlık belirtileriyle karşılaşıyordu.

Melville Lasky'nin sahneye çıkmasıyla fırtına patlak verdi. Adam, Almancayı Doğunun gecekondularında öğrenmiş gibi konuşan bir Amerikalıydı. Siyah bir sakalı vardı ve Demokratik Almanya işaretini çalımlı taşıyordu. Sadece kendi adına konuşmadığı açıkça anlaşılıyordu.

Yaptığı konuşmada, Sovyetler Birliği'nin savaştan önceki ve sonraki eylemlerini lekelemek için uluslararası çirkef şebekesinin çevreye yayılmış söylenti ve yalanlarını kullanmaktan çekinmedi. Byrnes'in Sututtgart'ta ortaya attığı şeyleri aydın çevreye uygulamayı denedi.

Yabancı ülkelerden gelen bizler için, onun yaptığı bu konuşmanın altında saklı olanlar apaçık ortadaydı, ama Almanya'da kalmış olan yazarların bir kısmı kuvvetle etkilenmişe benziyorlardı. Wolfang Harich araya girdi. Kendisinden beklenebilecek kadar iğneleyici, acı alaylı bir dille Lasky'nin söylediklerini çürütmeye çalıştı. Açıktı ki, o andan sonra toplantıda bulunan topluluk açıkça ikiye bölünmüştü. Bir bölüğü Lasky'ye ve onun tarafına bağlandı. Onca beklediğimiz ve gerekli olan birlik sağlanamadı. Acınacak bir saflık ve kuşkusuz parasal nedenlerle bizim uyarılarımıza kulak verilmedi. Lasky, daha sonra «Kültürün Özgürlüğü İçin Kongre»sini topladı ve Der Monat (Bu ay) adlı dergisini yayın hayatına soktu. Bu girişiminin temelinde bulunan Amerikan gizli servislerinin rolünü ortaya koyduğunuz zaman, açık açık alay ettiler bizimle: Bizi «Moskova'dan para alan» muhbirler diye nitelendirdiler. Der Monat ve «Kongre» gibi diğer girişimleri besleyen paranın hangi kaynaktan geldiği daha pek yenilerde kanıtlarıyla beraber ortaya konabildi. Kendisini tam ve aslına uygun demokratik bir kurum gibi sunan sayıları birden fazla Batı örgütleri, varlık nedenlerini hep bu paraya borçlu olsa gerektir. Bu lütuftan yararlanabilmek için aranan tek koşul da anti-Sovyetizmdi. Bu arada Lasky'nin sakalı kırlaştı gerçi, ama cüzdanı da şiştikçe şişti. Sadece satılmakla kalmamıştı. Artık o da para döküyor ve satın alıyordu. Aydın çevrelerde yer alan bir CIA ajanıydı. Halen de öyledir.

O dönemde Berlin'de yaşam güç, yıkıntıların ve «Trümmerfrauen»lerin (Almanya'da savaştan sonra, yıkıntılar arasında yaşayan kadınlar için kullanılan tanınmış bir deyim: «tavşankümesi kadınları» demektir.) görünüşü moral bozucuydu. Her an yangının ve kireçin keskin kokusu ciğerlere doluyordu.

Tartışmalar, ertesi sabah yeniden başlamak üzere gece geç saatlere kadar sürdü. Oturumlar ve diğer yazar toplantıları sürdüğü sırada, gerçekleştirilmesi pratik olarak olanaksız görünen işler de vardı üzerimde. Gazeteler için makaleler yazmam gerekiyordu. Kendimi bu işe vermem için edebiyat alanındaki tam kişisel çalışmalarıma ara vermem gerekecekti.

Şu yaptığım iş de dört başı mamur değildi zaten. Bazı bazı, insanlar ve olaylar hakkında bir yargıya varmakta kendimi güçsüz hissediyordum. Potsdam'a taşındım. Marchwitza benden uzak olmayan bir yere yerleşti. Taşınma beni hayatın kendisine, gerçekten olup biten şeylere bir dereceye kadar yaklaştırmıştı. Kendimi biraz daha körlükten kurtulmuş sayıyordum. Kasack'la tanıştım ve Bernhard Kellermann'la buluştum.

Bununla birlikte, hemen tam denebilecek bir yalnızlık içinde yaşıyordum. Bana ait, sıcacık üç oda. Dışarda kış vardı ve hava soğuktu. Sinirli sinirli evin içinde gezinip duruyordum. Çalışma masam bile beni kendine çekmekte yetersiz kalıyordu. Huzursuz ve yazdığım her şeyden hoşnutsuzdum. Ama gene de dış dünyayı ve onunla olan ilişkilerimi anlamak ve anlatmak için yaptığım çabaların hiçbiri tamamen yararsız kalmış değildi.

Çok okuyordum. Keşfettiklerim, öğrendiklerim bana sevinç veriyordu. Fakat her şeye karşın yalnızlığın yükü ağır geliyordu.

Noel günü geç vakte kadar yataktan çıkmamıştım. Daire bugün ısıtılmamıştı. Zil çaldı. Pancurun aralıklarından baktım. İki Sovyet subayı bir cipten indiler. Şoför arabadan kocaman bir paket çıkarmaya çalışıyordu. Rahatladım. Kültür işleriyle görevli binbaşı N. sert görünüşlü, ölçülü bir dili ve hareketleri olan ince bir adamdı. Sibirya asıllı olan teğmen K. ise, gençlik neşesi ve aldırmazlığıyla binbaşıdan kesin olarak ayrılıyordu. Eğitim subayıydı ama, bir kolhoz köylüsünü daha çok andırıyordu. Her ikisi de çeşitli sebeplerle edebiyat yapıtları -Lenin, Stalin, Gorki- dağıtıyorlardı. Fakat o dev gibi paketin içindekiler kitaba benzemiyordu bu kez.

(Devamı Var)

Aymergen, «Çakmur robotlaşmayan genel müdürleri görevde tutmaz» dedi

İstanbul (THA) — Beden Terbiyesi eski Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen, «Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur, isteklerini yapmayan ve robotlaşmayan yöneticileri görevde tutmaz» dedi.

Ergun Aymergen'in THA'ya özel demeci şöyledir:

«Gençlik ve Spor Bakanı sayın Yüksel Çakmur'un İzmir'de söylediği ve bir kısım basında yer alan sözler tümüyle gerçek dışıdır.

Görevimden ayrılırken bir kısım basın mensubu arkadaşımın sorusu üzerine verdiğim yanıtta şöyle söylemiştim:

‹Görevimden ayrıldığıma bir bakıma memnunum. Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili olarak spor karşılaşmalarını rahat rahat izleyemiyor, kendimi müsabaka seyrederken robot gibi hissediyordum. Şimdi sade bir vatandaş olarak karşılaşmaları daha rahat izleyecek, yarışma atmosferine girebilecek, hatta tezahürat bile yapabileceğim.›

O günkü olayların süratli gelişmesi karşısında gazeteci arkadaşlarımın gerek biçim ve gerekse özde değişik yansıttıklarını sandığım bu sözlerimin sayın bakan tarafından işine geldiğince değerlendirilmesini son derece doğal karşıladım. Çünkü bakanlık sorumlularının kişileri değerlendirme ölçüleri ile çalışma yöntemlerini bilenler ve öğrenenler için bu tüm atraksiyonlar hiç de sürpriz sayılmayacak.

Benim için konunun ilginç yanı sayın bakanın ‹robotlaşan bir genel müdürü tutmak niyetinde olmadığı› yolundaki sözleri oldu. Sanırım sayın bakanın bu sözleri de kamuoyuna ters yansımış olsa gerek. Özellikle kendisinin getirdiği genel müdürleri beğenmeyip değiştirmek çabalarının altında yatan gerçek neden, bu görevlilerin yukardan gelen her emre ‹evet› dememelerinden doğmakta. Başka bir deyimle robotlaşmak istememelerinden kaynaklanmakta.»

GÖKMEN, AYAĞI KIRILAN NECATİ'Yİ ZİYARET ETTİ

TRABZON (A.A.) — Trabzonspor - Galatasaray maçında çarpışma sonucu ayağı kırılan Trabzonspor'lu Necati'yi ziyaret eden Galatasaray'lı Gökmen «Geçmiş olsun» dileğinde bulundu.

Üç ay futbol oynayamayacak olan Necati'yi evinde ziyaret eden Galatasaray Kaptanı Gökmen, «Kusura bakma futbol bu, her şey olur. Hepimiz ekmek parası için top koşturuyoruz. Çarpışmamızda bir kasıt yoktu. Çok üzgünüm kırılan ayağının yakında düzeleceğine ve sahalara tekrar eski Necati olarak döneceğine inanıyorum. Bunu da çok arzu ediyorum. İkinci yarıda İstanbul'da yapacağımız lig maçında karşı karşıya gelmek dileği ile hoşçakal» dedi.

Gökmen'in kendisini ziyaret etmesine son derece memnun kalan Trabzonspor'lu Necati ise meslektaşına teşekkür etti ve «olur böyle şeyler. İkinci yarıdaki maçta yine senin gol atmana engel olacağım. Sahada sana adım attırmayacağım» şeklinde konuştu.

Trabzonspor-Kayserispor maçı Cumartesi oynanacak

İstanbul — Trabzonspor'un bu hafta Kayserispor ile kendi sahasında oynayacağı karşılaşma Cumartesi günü yapılacak.

Bordo-Mavili Karadeniz takımının Çarşamba günü Hajduk Split ile yapacağı Avrupa Şampiyon Kulüpler maçı nedeni ile Kayserispor maçı Futbol Federasyonunca Cumartesi gününe alındı.

Trabzonspor Kayserispor maçı Cumartesi günü Şehir Stadında saat 15.45 de oynanacak.

Trabzonsporlu Cengiz'e menisküs teşhisi kondu

Trabzon (THA) — Trabzonspor futbolcusu Cengiz'in menisküs olduğu doktorlar tarafından belirlendi. Bursaspor maçında sakatlanan Cengiz'e Tıp Fakültesinde menisküs teşhisi konuldu, doktorlar Cengiz'i muhtemelen bir ay kadar sonra ameliyat edecekler.

———o———

Dünya Üniversite Oyunları'nda Sovyetler Birliği arayı açtı

Mexico City (A.A.) — Dünya Üniversite Oyunlarında, tenis ve atletizmde yeni altın madalyalar kazanan Sovyetler Birliği, genel sıralamada Amerika ve Romanya ile arasını bir hayli açtı.

Sovyet sporcuları, birinci haftası sona eren oyunlarda 26'sı altın olmak üzere 54 madalya elde ettiler. Amerika'nın 13'ü altın 35, Romanya'nın da 10'u altın 22 madalyası vardır.

Amerika atletizmdeki ilk altın madalyasını pazar günü, Mike Robertson'un 100 metreyi 10.07 saniyede kazanması ile elde etti.

Bayanlar yüksek atlamada Macar Andrea Matay 1.94 metre ile birinci oldu, 1976 Olimpiyat Şampiyonu F. Alman Ulrike Meyfarth 1.92 ile ikinci ve dünya rekortmeni İtalyan Sara Simeoni de 1.92 metre ile üçüncü geldiler.

Bayanlar 100 metreyi ise Demokratik Alman Marlies Gohr 11.00 saniyede kazandı.

Teniste tek erkekler finalinde Hint'li Nandan Bal'ı 7-5, 6-3, 6-2 yenen Sovyet Borissov birinci olmuştur. Çift erkeklerde de, Borissov-Akmerov Sovyet çifti, Amerikalı Metz-Willenborg çiftini yenerek altın madalyayı kazandı.

Yüzme müsabakaları da pazar gecesi yapılan dört final ile sona erdi. Son gecede Amerika'lılar bayanlar 4x100 metre bayrak ve bayanlar 800 metre serbestte iki altın madalya kazandılar. Bayanlar 200 metre sırt üstünde Romen Carmen Bunaciu bayanlar 400 metre ferdi karışıkta ise Brezilya'lı Djan Madruga birinci oldular.

- HALTER FEDERASYONU BAŞKANI REFİK ÇOLAŞAN, MEHMET GÜL'ÜN GAZETEMİZDE ÇIKAN AÇIKLAMASINI, İZMİR'DE YAPILAN PEKÜNLÜ TURNUVASINI VE TÜRKİYE SPORUNUN GENEL DURUMUNU KAPSAYAN, İLGİNÇ AÇIKLAMALARDA BULUNDU

Halter Federasyonu Başkanı Refik Çolaşan

«Bölgelerin 22 dalda etkinlik göstermesi lükstür»

Ankara, (Politika) — Amatör Sporcular Derneği eski Genel Başkanı aynı zamanda eski ulusal haltercilerimizden olan Yüksek Ziraat Mühendisi ve Halter Federasyonu Başkanı Refik Çolaşan gazetemize ilginç açıklamalar yaptı. Çolaşan açıklamalarında, Mehmet Gül'ün gazetemizde yeralan demeci konusunda, İzmir'de yapılan Pekünlü Turnuvası hakkında ve Türkiye sporu konusunda kişisel görüşlerini tüm açıklığı ile anlattı.

● Ilgisizlik ve denetimsizlik asalakların besini oluyor

Çolaşan, Gül'ün açıklamaları konusunda şunları söyledi:

«Gül çok önemli ve gerçek konulara değindi. Koskoca Balkan Şampiyonumuzun bir çalıştırıcısı yoktur. Kendi bölgesinin ilgisi -ki bu her bölge için geçerli- koskoca sıfırdır. Yeterli güvencesi yoktur. Belirli bir program ve disiplinden uzak çalışmaktadır. Biz federasyon olarak elimizdeki tüm olanakları, bu pürüzlerin azalması için seferber ettik. Ancak bu sorunlar bizim aşabileceğimiz sorunlar değil. Örneğin sıksık kamplarla, sporcuların daha düzenli bir çalışma ve beslenme programına girmesine çabalıyoruz. Gül'ün şikayet ettiği asalaklar, kurtlar ve böcekler bizde sarmıştır. Ilgisizlik ve denetimsizlik asalakların besini olmaktadır.»

SPORCU VE ÇEVRESİ...

● Uluslararası turnuva tüm kurumlarımızı ilgilendirir

Çolaşan, İzmir'de düzenlenen uluslararası turnuva konusunda «Bizim başımıza gelen pişmiş tavuğun başına gelmedi.» dedi. Çolaşan «8 ülkeden sporcu geliyor. Ülkemizi görecek, bir izlenim elde edecek. Bu yalnız bizim değil tüm kurumların görevidir. Bölge müdürlükleri, Valilik, hatta belediyeler yardımcı olmalıdır» şeklinde konuştu.

Halter Federasyonu Başkanı bu konuda özetle şöyle dedi:

«Koskoca bir turnuva. Ben 4 gün önce gittim. Vali ile konuştum ve bando istedim. İzmir Valisi, emniyetin bandosunun verileceğini, bu konuda kesin talimat verdiğini söyledi. Bando bekleriz gelmez. Tutup Emniyet Müdürlüğüne gittim. Meğer Emniyetin yıllardır bandosu yokmuş. Isınma yerine koyacağımız pist kırıktı, gidip çıkardık. İzmir Bölge Müdürüne söyledik. Tamam yapılıyor dediler. Son gün gittik baktık ki daha el bile atılmamış. Skor-Board tamam dediler, son gün o da yok. Neyse bir adamı zorla mesai yaptırıp tamamlattırdık. Ancak 18 isim yerine 13 simlik oldu. 5 ismi kağıtlarla tahtaya ekledik...

İzmir'de sauna yokmuş elimizde İsveç malı iyi bir sauna vardı. İzmir Bölge Müdürü Erdanay'la konuştuk. Aman iyi dedi, hemen yazıları yazıldı. Biz buradan koca saunayı aldık götürdük, 4 kişi oturup 3,5 saatte monte ettik. Erdanay'dan soba istedik, bu sefer de yok dediler. Tutup bir arkadaştan elektrikli radyatör alıp kurduk. Oh bu iş bitti derken, bu kez de Atatürk Spor Salonunun gece görevlisi kapıyı kitleyip gitmiş. Gece saunaya götürdüğümüz yabancı sporcular kapıdan geri döndüler. Sabah gittiğimizde fişi çekmişler, sauna buz gibi olmuş, gene sporcular geri döndü. Bölgeden araç isteriz yok derler, işçi isteriz yok derler, çiviyle keser bile vermediler. Yarışların yapılacağı podyum tam 98 metre karelik. Kurulması için en az 20 kilo çivi, 20 keser ve 30 adam gerekli. Hepsini biz yaptık. Cebimizden harç gördük. Birgün önce bitirdik. Bir baktık bölgeden bir haber; «Podyumu sökün akşam burada güreş müsabakaları var» diye. Podyumu sökmeye, işçim yok yok diyen bölge tam 60 işçi gönderdi. Neyse ki kaldıramadılar, güreşler o arada sıkışık bir şekilde yapıldı.

Bölgeden Federasyonu, Ankara'yı arayacağım, yabancı ülkelerden gelen var mı diye. Olmaz dediler. Şehir içi konuşurken başımıza bir odacı diktiler, orada şehir dışı aramayalım diye, önlem aldılar. Neyse, gidip tanıdıkların evinden Ankara ile görüştük. İzmir'de yıllar yılı 3-4 halterci vardır. Bu sayı bir türlü artmaz. Gittiğimizde 3 halterci olduğunu öğrendim, diğerleri bırakmış. Bölge Müdürlüğü tesisleri kapalı tutuyormuş. Bu durumda nasıl çalışma yapılır? Sporcu niye spor yapsın. Daha fazla anlatmak istemiyorum. Çünkü anlattıkça asabım bozuluyor. Yıllardır tüm uluslararası yarışmalar kendi çapında rezalettir, ancak Pekünlü Turnuvası hepsini gölgede bıraktı. Alay konusu olduk yabancılara...»

● Bölgelerin 22 dalda etkinlik göstermesi lükstür

Bölgelerin 22 dalda etkinlik yapmalarının lüks olduğunu belirten Çolaşan daha sonra şunları söyledi.

«Bizde eksik olan kafadır. İyi bir beyin gelecek, çevresine dürüst, bilinçli kadrosunu kuracak. Bir sistem bir disiplin getirecek. Hastalıklı spor kurumumuza, sporumuza vuracak neşteri. Her şeyi yeni baştan kuracak. Aksi takdirde bu konuşmayı 50 yıl sonra federasyon başkanı gene ben olursam ; iç değiştirmeden gene yaparım.»

DÜNYADA SPOR

Traktör ödülü

Sovyetler Birliği'nin Chortkov bölgesindeki Kirov Kollektif Çiftliğine beden eğitimi programını en iyi şekilde uyguladıkları için bir T-47 tipi traktör hediye edildi. Traktörü, çiftliğin en iyi traktör kullanıcısı ve atletizm ve futbol dalında başarılı bir sporcu olan Stepan Shepet kullanacak. Bu kollektif çiftlikte yapılan sporlar arasında atletizm, futbol, voleybol, kayak ve atıcılık en yaygın olanları.

Çocuklar için yüksek atlama kulübü

Sovyetler Birliğinde, Genç Piyonerlerin dergisi Kostroy'da çıkan bir ilanda bir yüksek atlama kulübü kurulduğu açıklandı. Ülkedeki tüm çocuklar kulübe, dergide yayınlanan ilanı doldurarak üye olabilecekler. Her yıl yerel karşılaşmalarda en iyi 10 dereceyi yapan çocuklar Leningrad'da düzenlenen karşılaşmalara katılabilecekler. Kulübün başkanlığını Münih Olimpiyatları yüksek atlama şampiyonu Yuri Tarmak yapıyor. Kulübün 80 şehir ve kasabada temsilciliği var.

Talin spor oyunları

Herkes için Olimpiyat Estonia'da yürütülen beden eğitimi çalışmalarının temelini oluşturuyor. Bu çalışmalar üç kısımdan ibaret. İlk olarak 8 saatlik çalışmalarla temel teknikler gösteriliyor. Daha sonra her yıl en az 20 karşılaşmaya katılmak gerekiyor. Bu karşılaşmalar Olimpiyat dallarında seçiliyor. En son kısımda ise, sporcuların koşarak, bisikletle, yüzerek, kayakla ya da başka spor dallarında 200 kilometreyi geçmeleri gerekiyor.

Tüm bunlar beden eğitiminin zaten yaygın olduğu ve Halk Olimpiyatlarının düzenlendiği Sovyetler Birliğinin Talin kentinde gerçekleştiriliyor.

Geyiğe yetişme

Amerikalı atlet Micheal Bowmen kendisine çalışmak için yeni bir yöntem buldu. Oregon eyaletinde yaşayan yerliler geyik avında, geyiği vurduktan sonra koşarak takip etmek zorundalar. Ancak geyik yere düştükten sonra öldürebiliyorlar. Bowmen çalışmalarını geyik avında yürütüyor. Yerlilerin vurdukları geyikleri koşarak izliyor ve yere düştükleri yeri yerlilere bildiriyor.

Olimpiyat kafilelerimizde 17 kişiye bir madalya her iki sporcuya bir yönetici düşüyor

Güreş dışında, olimpiyatlara katılan 330 sporcumuz yalnızca tek bronz madalya kazandı

- Türkiye gü[illegible] olimpiyatlara 11 kez, atletizmde 10 kez ka[illegible]n, şimdiye kadar cimnastik, kürek, tenis, okçul[illegible], masa tenisi, voleybol ve eltopunda hiç olimpiyala katılmadı
- Türkiye'nin 12 kez katıldığı olimpiyatlarda 23 altın, 12 gümüş, 7 bronz olmak üzere toplam 42 madalya'dan atletizmde kazandığımız tek bronz hariç, tüm madalyaları güreşçilerimiz aldı. Araştırmaya göre olimpiyatlara 479 sporcu ile 227 görevli katıldı. 227 görevli arasında tek bayan yok. 479 sporcudan ise sadece 8'i bayan...
- Olimpiyatlara en çok katılan görevliler arasında 8 kez Suat Erler, 6 kez Vehbi Emre, 4'er kez ile Burhan Felek, Alp Karabiber, Jerfi Fıratlı, Cihat Uskan başta. En çok katılan çalıştırıcı ise bugün hâlâ ulusal boks takımının çalıştırıcısı olan Bülent Kiter...

Ankara (Politika) — Olimpiyatlarla ilgili olarak yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'nin şimdiye kadar 12 Olimpiyat Oyununa katıldığı, yaklaşık 17 kişiye bir madalya ve iki sporcuya bir yönetici düştüğü ortaya çıktı.

Türkiye'nin bugüne kadar katıldığı olimpiyat oyunlarında aldığı 43 madalyanın 23'ü altın, 12'si gümüş, 7'si bronzdur. Atletizmde kazanılan tek bronz dışında kalan tüm madalyaları ise güreşçiler kazandı.

TÜRKİYE'NİN KATILDIĞI OLİMPİYATLAR

Türkiye'nin katıldığı 12 olimpiyat şöyledir:

1912 Stockholm: 2 atlet, 1 yönetici.

1924 Stockholm: 11 atlet, 3 bisikletçi, 19 futbolcu, 5 güreşçi, 12 halterci,

1924 Paris: 11 atlet, 3 bisikletçi, 19 futbolcu, 5 güreşçi, 2 halterci, 1 eskrimci ile 12 yönetici,

1928 Amsterdam: 5 atlet, 4 bisikletçi, 18 futbolcu, 6 güreşçi, 1 halterci, 7 eskrimci, 4 yelkenci, 4 binici ile 19 yönetici,

1948 Londra: 13 atlet, 6 eskrim, 16 güreşçi, 20 futbolcu, 4 bisikletçi, 8 binici, 17 yönetici,

1952 Helsinki: 12 basketbolcu, 13 atlet, 16 futbolcu, 15 güreşçi ile 19 yönetici,

1956 Melburn: 15 güreşçi, 9 binici ile 16 yönetici,

1960 Roma: 14 atlet, 16 futbolcu, 16 güreşçi, 2 yüzücü, 1 yelkenci, 5 binici ile 30 yönetici,

1964 Tokyo: 4 atlet, 17 güreşçi, 1 halterci, 3 yelkenci ile 17 yönetici,

1968 Meksika: 4 atlet, 3 atıcı, 6 boksör, 20 güreşçi ile 20 yönetici,

1972 Münih: 4 atıcı, 4 atlet, 6 bisikletçi, 7 boksör, 4 eskrimci, 16 güreşçi, 4 halterci, 2 yüzücü ile 40 yönetici,

1976 Montreal: 3 atlet, 3 atıcı, 1 bisikletçi, 3 boksör, 11 güreşçi, 2 halterci, 3 judocu, 2 yüzücü ile 24 yönetici.

OLİMPİYATLARA TOPLAM 479 SPORCU İLE KATILDIK

Bu duruma göre Türkiye şimdiye kadar yapılan 18 olimpiyattan 6'sına katılmadı. Olimpiyatlara katılan sporcu sayısı ise şöyledir:

«Atıcılık 3 kez toplam 10 sporcu, Atletizm 10 kez, 4'ü bayan toplam 73 sporcu, Basketbol 2 kez toplam 21 sporcu, Binicilik 4 kez toplam 26 sporcu, Bisiklet 6 kez toplam 23 sporcu, Boks 3 kez toplam 16 sporcu, Eskrim 5 kez, 3'ü bayan 19 sporcu, Futbol 6 kez toplam 111 sporcu, Güreş 11 kez toplam 140 sporcu, Halter 5 kez toplam 10 sporcu, Judo 1 kez toplam 3 sporcu, Yelken 3 kez toplam 8 sporcu, Yüzme ve atlama dallarında 3 kez, 1'i bayan toplam 6 sporcu ile katıldık.»

Bu araştırmaya göre Türkiye'nin 8'i bayan toplam 479 sporcu ile olimpiyatlara katıldığı, cimnastik, eltopu, kürek, masa tenisi, okçuluk, tenis ve voleybolde ise hiç olimpiyatlara katılmadığı ortaya çıkıyor.

12 olimpiyat oyunlarında görevli olarak giden toplam 227 görevli arasında ise hiçbir bayan olmaması araştırmanın ilginç bir noktası.

Öteyandan olimpiyatlara en çok giden görevliler şu şekilde belirlendi:

3 kez Suat Erler, 6 kez Vehbi Emre, 4'er kez Burhan Felek, Alp Karabiber, Jerfi Fıratlı, Cihat Uskan... En çok giden çalıştırıcılar arasında ise 3 kez ile bugün hâlâ Ulusal Boks Takımı çalıştırıcılığını yapan Bülent Kiter başta gözüküyor.

Türkiye'nin katıldığı son iki olimpiyatta ise, Türkiye'yi temsil eden toplam 75 sporcu ile 64 yöneticiye karşın bilindiği gibi tek gümüş madalya ile dönmek zorunda kaldık.

(C) Monitör Kursu ön elemelerini kazanan antrenör adayları belirlendi

ANKARA (A.A.) — Futbol Federasyonu tarafından geçtiğimiz hafta içinde açılan (C) monitör kursunu kazanan antrenör adayları bugün belli oldu.

Futbol Federasyonu Eğitim Dairesinden alınan bilgiye göre 86 antrenör adayının katıldığı kursu 37 kişi başarı ile bitirdi ve 17 Eylül 17 Ekim tarihleri arasında İstanbul Sarıyer Mersinli Ahmet tesislerinde açılacak olan C Futbol Monitör kursuna katılmaya hak kazandı.

Yapılan imtihan sonucu başarı kazanan antrenör adayları şunlardır:

Metin Kurt, Aydın Tohumcu, Ali İhsan Buğdaypınar, Aydın Güleş, Sami Bayraktar, Zeki Türkkuşu, Seçil Kutay, İsmail Tartan, Seyitali Güngörmedim, M.Sakıp Özbek, İbrahim Aydınel, Daryal Yönder, Erol Boralı, Tanzer, Sencer, Çetin İşlegen, Nida Öğretir, Tuncer Özbilgin, Aydın Hepanıl, İsmal Tekoğlu, Kahraman Karataş, Dursun Kartal, Necdet Zorluer, Erdoğan Talaş, İlyas Akçay, Hayrettin Endersert, Ergun Kantarcı, Selahattin Alpak, Burhan İpek, Özhan Maraton, Haluk Ergin, Erol Tok, Metin Ulu, Cesarettin Alptekin, Bekir Peysal, Fikri Beşiroğlu, Varol Ürkmez, Nail Yalınkılıç.

Balkan Basketbol Şampiyonası'na katılacak olan Ulusal Basketbol Takımımız yarın Atina'ya gidiyor

Ankara, (A.A.) — Balkan Basketbol Şampiyonasına katılacak olan Ulusal Basketbol Takımımız yarın İstanbul'dan karayolu ile Atina'ya gidecek.

14-18 Eylül tarihleri arasında Atina'da yapılacak olan Balkan Basketbol Şampiyonasına katılacak Ulusal Basketbol Takımımız 19 Eylül'de Atina'dan Akdeniz Oyunları için Split'e geçecek.

Basketbol Federasyonu üyesi Metin Gökçek'in başkanlığındaki kafilede Rüçtü Yüce antrenör, Erdal Poyrazoğlu, antrenör yardımcısı ve Hikmet Erdem de hakem olarak yer alıyor.

Göçük'teki işçilerin hesabını kim verecek?

(Baştarafı 1. Sayfada) duğu sırada bir görüşme yaptılar. Saraçoğlu, madenden çıkarılacak cenazelerin gece gömülmesini ve yalnızca ailelerine haber verilmesini istedi. Saraçoğlu'nun önerisi üzerine AP'li Belediye Başkanı işçilerin yakınlarının bölgeye sokulmamasını istedi. Jandarma yüzbaşısı ve ilçeye yeni atanan kaymakam bunun mümkün olamayacağını, işçilerin ailelerinin maden ocağı yakınında beklemesinin önlenemeyeceğini bildirdiler. MHP'li Şevket Saraçoğlu, kaymakam ve jandarma yüzbaşısına «siz devletsiniz» diyerek tartışmayı kesti.

İŞÇİLERE ULAŞMA ÇALIŞMALARI

Bu arada işçilere ulaşma çalışmalarının sürdürüldüğü onbirinci günde açıklama yapan yetkililer, üçüncü meyilli galerinin girişinin temizlendiğini ve iç kısımların tamamen sel sularının getirdiği kalas, moloz, çamur ve su ile dolu olduğunun saptandığını söylediler. Üçüncü ve dördüncü meyilli galeriler ile bu galerilere açılan bacaların temizlenmesinin yaklaşık bir ay sürebileceğini belirten yetkililer, çalışmaların aralıksız sürdürüleceğini söylediler.

Maden ocağı yakınında bekleşen işçilerin yakınları MHP'li ocak sahibinin tek derdinin madeni temizletmek sorumluluklardan sıyrılmak ve işçilerin yakınlarına hiçbir tazminat ödememek olduğunu söylediler. İşçilerin ailelerini Suluova'dah madene getirmek üzere Amasya Vali Vekili Gıffnay Kızılsümer tarafından tahsis edilen araçlar da kaldırıldı. Jandarma yüzbaşısı konu ile ilgili olarak işçilerin yakınlarının yanısıra, onları işverene karşı «kışkırtmaya gelen kişilerin» de araçlara binerek madene geldiklerini öne sürdü ve bu nedenle böyle bir yola başvurduklarını söyledi.

Bu arada MHP'li Saraçoğlu'nun kömür işletmesinde çalışan tüm işçilerin kurtarma çalışmalarında görev aldığını öne sürmesine karşın işçiler bu sayıda büyük bir azalma görüldüğünü söylediler. En az elli arkadaşlarının selden sonra madende olan tahribattan korkarak çalışmalara katılmadıklarını bildiren işçiler, madenin işlemeye açık olduğu sırada akülü baş feneri kullanmadıklarını söyledi. Madendeki aydınlatmanın 220 volt elektrik ile yanan ampullerle olduğunu belirten işçiler, şehir ceryanının sık sık kesilmesi sırasında işverenin adamlarının baskısı nedeniyle saatlerce madenden çıkamadıklarını söylediler.

Öte yandan MHP'li Şevket Saraçoğlu gazetemizde yeralan haberlerin Suluova'da okunmasını önlemek için ilçeye gelen tüm gazeteleri önceki gün sabah erken saatlerde satın aldı. Gazete bayiinden toplu gazete alan ilericiler, sabah bir başka kişi tarafından Politika'ların satın alındığının öğrenildiğini, bunun Saraçoğlunun adamları tarafından yapıldığını söylediler.

Emekli

(Baştarafı 1. Sayfada) ğını kaydederek bunun iki maaşa çıkarılması halinde memurların emekliye ayrılmaları halinde birer konut sahibi olabilmelerinin sağlanacağını kaydetti.

Bayındırlık

(Baştarafı 1. Sayfada) maddelerin Türk Ceza Yasasına alınmasından sonra Türkiye'de ve dünyada çok şey değişmiştir» dedi. Biçi, şöyle devam etti:

«Ne varki bir üst yapı kurumu olan hukukun, hukuk düzenlemelerinin, bu gelişmi köstekleyici sınırlar için de tutulmasına devam edilmektedir. 141 ve 142. madde ler, kaynağı olan İtalyan ceza yasası'nda yumuşatılmış, Türkiye'de ise sık sık değiştirilerek ağırlaştırılmıştır. Hatta, bu maddelerde yer alan «cebir» unsuru çıkarılarak kapsamı genişletilmiştir.

Tüm dünyada, düşünce özgürlüğünün geliştirilmesi, yaygınlaştırılması yolunda hızlı adımlar atılırken, demokratikleşme iddiasında olan Türkiye'de aksi yönde ısrar edilmesi objektif hukuk anlayışı ile bağdaştırmak olanaksızdır.

Sayısız deneylerden geçmiş olan demokrasimiz, düşüncenin yoluna taş koyan hukuksal engellerden kurtarılmadıkça uygar dünyada yer almak güçtür. İnsan hak larına aykırılığı, anayasa'ya aykırılığı artık açıkça bilinen 141. ve 142. maddeler teknik yönden de sakattır. Bu maddeler yürürlükte kaldıkça «düşünce özgürlüğünden» söz etmek mümkün olmayacaktır.

CHP'de izinler kalktı

(Baştarafı 1. Sayfada) için Rize, Artvin ve Kars'a gideceğini belirttiler. Öte yandan CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, dün yaptığı açıklamada CHP'de izinlerin kaldırıldığını bildirdi. Üstündağ, açıklamasında şöyle dedi:

«CHP Genel Merkezi tüm izinleri durdurmuş, tatilleri kaldırmıştır. Tüm parlamenterlerimizin süratle eksiksiz olarak genel merkezce görevlendirildikleri illerde bulunarak, örgütümüzle birlikte saptayacakları programa göre çalışmalara başlamaları gerekmektedir. Seçim olmayan illerdeki tüm örgüt birimleri de görevlendirildikleri seçim illerinde çalışmalara başlamalıdırlar.»

AP'NİN VAADİ:

AP, iktidara gelmesi halinde yapacağı işleri «yeni AP iktidarı ne yapacaktır» adlı broşürde açıkladı. AP'nin görüşlerinin yer aldığı bildiride, askerlik hizmetinin 1 yıla indirileceği iddia edilerek, dördüncü kalkınma planı sert bir şekilde eleştirildi. Plan «bir sloganlar bohçasına» benzetilerek, yeniden iktidara gelmesi halinde, bu planın değiştirileceği kaydedildi.

«Yeni Adalet Partisi iktidarı ne yapacaktır?» adlı broşürün dış politikayla ilgili bölümünde de şöyle denildi:

«Uygulanacak çok yönlü dış politikayı herkese mavi boncuk dağıtmak olarak anlayan hükümetin bu yanlış tutumu yerine ahde vefa prensibi tekrar cari hale getirilecektir.»

AP'nin anarşiyle ilgili görüşlerini kapsayan broşürün baş bölümünde, «kanun ve nizam hakimiyeti eksiksiz olarak sağlanacaktır» denildi ve şu görüşler ileri sürüldü:

«Böylece vatandaşın en tabii ve aziz hakkı olan can ve mal güvenliği teminat altına alınmış olacak ve devletin devlet gibi hareket etmesi sağlanmış olacaktır.

Devlete demokratik otorite kazandırılacaktır.

Komünizmle, bölücülükle ve yıkıcılıkla devletin meşru gücü ile meşru zeminlerde amansız bir mücadele ile sürdürülecek, devletimizin ve milletimizin düşmanları tesirsiz hale mutlaka getirilecektir.

Devletin içine sızmış olan anarşi mihraklarını, devletin beslemesine derhal son verilecektir.

Devlet bir takım derneklerin ipoteğinden kurtarılacaktır.

Devlet Halk Partisinin komiserlerinden, komünist partizanlardan ayıklanacaktır.»

Milli eğitimle ilgili bölümde yer alan görüşlerde, milli eğitimin yeniden «millilik vasfına» kavuşturulacağı ve «milliyetçi bir ruh ve düşünceye sahip» öğretmenler yetiştirileceği kaydedildi.

TRT yöneticilerinden hesap sorulacağı belirtilen broşürde, enflasyonla netice alınacak mücadelelere girileceği, yokluklara ve kuyruklara son verileceği iddia edildi.

AP'NİN DIŞ POLİTİKASI:

AP, hükümetin her gün değişen dış politikasının, Türkiye'nin muhataplarında güvensizlik yarattığını öne sürerek, bu konudaki görüşlerini şöyle açıkladı:

«Hükümetin her gün değişen ve muhataplarımızda de rin güvensizlik yaratarak itibarımızı zedeleyen dış politika gösterileri, yerini karşılıklı güvene dayanan, hak ve menfaatlerimizi koruyan ve geliştiren bir dış politika anlayışına terkedilecektir.

Uygulanan çok yönlü dış politikayı herkese mavi boncuk dağıtmak olarak anlayan hükümetin bu yanlış tutumu yerine ahde vefa prensibi tekrar cari hale getirilecektir.»

TSİP, ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İSTEYEN AP'Yİ ELEŞTİRDİ

Öte yandan TSİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Ali Kar, AP'nin Anayasa değişikliğini öngören bildirisini eleştirerek, faşizme fidelik yapan AP'nin bu talebinin, onun demokrasi düşmanı gerçek yüzünü bir kez daha ortaya serdiğini belirtti. Kar «Anayasa değişecekse AP'nin istediği gibi geriye doğru değil, halkın özlemleri doğrultusunda daha demokratlaştırılarak değiştirilecektir» dedi.

Bursa

(Baştarafı 1. Sayfa'da) duyuruldu ve Çoker görevine başladı. Ecevit Hükümeti'nin göreve başlamasıyla Bursa Valiliğine atanan Ziya Çoker'in 1944 yılında Turancılık Davası'nda MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'le birlikte yargılandığı bildiriliyor.

Bir süre önce Bursa'da MHP yanlısı cinayet şüphelilerinin duruşmalarında [illegible] avukat olarak [illegible] öldürülmesi olayında Bursa Barosu Başkanlığının [illegible] Çoker'in [illegible] İçişleri Bakanlığına çektiği telgrafla sorumlunun Bursa Valisi [illegible] Çoker olduğunu bildirmişti.

Ziya Çoker'in valiliği döneminde MHP ve yan kuruluşlarının Bursa'da önemli adımlar attığı da görülmüştü.

Türkeş'ten görüş isteyen

(Baştarafı 1. Sayfada) saptanan Mustafa Çelik'in MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'ten görüş istemek için yazdığı bir yazı da, 24 Ağustos tarihli bir İstanbul gazetesinde yayınlanmıştı. Söz konusu yazının yayınlanması üzerine vakıflar genel müdürlüğü'nde ayrı bir soruşturma açılmış ve soruşturma sürerken ülkücü bölge müdürünün devlet memurluğu sırasında MHP lehine oldukça yoğun faaliyet gösterdiği müfettişlerce saptanmıştı. Mustafa Çelik'in Kayseri gıyasiye - sıfahiye medreselerinin kısa adı ülkü bir olan ülkücü öğretmenler Birliği'ne devredilmesiyle ilgili olarak Alpaslan Türkeş ve MHP Genel Merkezinden görüş isteyen yazısında şu satırlar yer alıyor:

— «Değerli ülkücü milliyetçi valimiz Celal Kayacan ile çalışkan Devlet Bakanımız Enver Akova'nın görevlerinden ayrılmadan Kayseri gıyasiye - sıfahiye medreselerini, ilimiz MHP örgütünün Ülkü-Bir teşkilatına devretmeyi ve bir protokole bağlamayı uygun buluyoruz.

Kayseri civarında ülkücü akıma büyük yararı dokunacak olan bu medreselerle ilgili, Sayın Genel Başkanımız Alpaslan Türkeş ile partimizin ileri gelen grup üyelerinin görüş ve tensiplerini acele olarak Kayseri Bölge Müdürlüğümüze bildirilmesini ve gereğini yüksek görüşlerinize arzeder, emirlerinizi tezelden beklerim.»

PARASAL YOLSUZLUK

Ankara muhabirinin aldığı bilgilere göre, görevinden alınan Kayseri Vakıflar Bölge Müdürü Mustafa Çelik hakkında bir parasal yolsuzluk olmak üzere dört ayrı dosya bulunuyor. Vakıflar Bölge Müdürlüğü müfettişlerinin yaptığı incelemelere göre, Mustafa Çelik'in bölge müdürlüğü sırasında önemli ölçüde parasal yolsuzluk yaptığı saptandı. Şu arada Mustafa Çelik hakkında, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'ten görüş istemek üzere yazdığı yazıyla ilgili olarak «ayrı bir soruşturma açıldı». Mustafa Çelik hakkında ayrıca devlet memurluğu görevini bir siyasal partiye alet etmekten dolayı iki ayrı soruşturma dosyası açıldı.

KORKUT'UN SÖZLERİ

Öteyandan, konuyla ilgili olarak ANKA muhabirinin sorularını yanıtlayan Devlet Bakanı Enver Akova şunları söyledi:

— «Kayseri Vakıflar Bölge Müdürü Mustafa Çelik'in MHP genel merkezi'ne gönderdiği yazının söz konusu İstanbul gazetesinde yayınlanmasından önce hakkında soruşturma açılmıştı. Kendisinin çeşitli maddi yolsuzluklar yaptığı ve görevini bir devlet memuruna yakışmayacak şekilde kullandığı belirlenmiştir.

Kendisi şu anda görevden alınmış durumdadır. Hakkındaki soruşturmalar hızla sürdürülmektedir. Bir devlet memuruna yakışmayacak hareketlerde bulunan bu şahsın görevde kalması imkansızdı.»

İran'da

(Baştarafı 1. sayfada) münün bazı şüpheli noktalar taşıdığını öne sürüyorlar.

Talagani, Şaha karşı savaşımın önde gelen kişilerindendi. Şah döneminde 13 yıl hapis yatmış, dinsel hareket ile sol hareket arasındaki bağlantıyı sağlamıştı. Talagani, «bir sınıfın diğer bir sınıfı ezmeye hakkı yoktur» biçiminde ifade ettiği görüşleriyle tanınıyordu.

İran Devrimi'nin sağa kaymasından sonra Talagani'nin açıklamalarına yer verilmez oldu. Son Kum kentinde düzenlenen dini liderler toplantısından sonra 'Talagani'nin Kürtler üzerine ordu birlikleri gönderilmesini desteklediği yolunda bir açıklaması basında yer almış, ancak bu açıklamanın hangi koşullar altında yapıldığı pek kesinleşmemişti. Talagani daha sonraki günlerde yaptığı çağrıda Kürtlerle anlaşma yapılmasını ve savaşın durdurulmasını istemişti.

İranlı dini lider Mahmut Taleganinin ölümünden sonra Taleganinin İran Devrim Konseyinin Başkanı olduğu ilk kez açıklandı. Gözlemciler, Ayetullah Taleganinin Ayetullah Humeyniden sonra İran'ın ikinci güçlü adamı olduğunun ortaya çıktığını bildiriyorlar.

ÜSYM Başkanı Altan Günalp istifa etti

Ankara, (Politika) — Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı Altan Günalp görevinden istifa etti. Merkez'de çalışan işçileri memur yapan bir süre önce de sınav sonuçlarında düzeltme yaptığı açığa çıkan Günalp'le birlikte Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezinin Birim Başkanları da görevlerinden ayrıldılar.

TİP Adana eski İl Başkanı öldürüldü

(Baştarafı 1. Sayfada) ellerindeki silahları çekerek Ceyhun Can'ı başından kurşunladılar. Ceyhun Can başından aldığı kurşunlarla yere serilerek olay yerinde can verdi. Silahlı saldırganlar daha sonra kaçarak izlerini kaybettirdiler.

Adana'da TİP eski İl Başkanının öldürülmesinin demokratik çevrelerde büyük bir üzüntü ve tepki yarattığı bildirildi. Demokratik çevreler TİP eski İl Başkanı ve aynı zamanda TİP kurucularından olan 1940 doğumlu Ceyhun Can'ın MHP yanlısı komandolar tarafından öldürüldüğünü kaydettiler.

TİP'İN AÇIKLAMASI

Bu arada TİP kurucularından Avukat Ceyhun Can'ın Adana'da silahlı saldırı sonucu öldürülmesinden sonra TİP Genel Merkezi bir açıklama yaptı. TİP Genel Merkezinden yapılan açıklamada şöyle denildi:

«Acımız büyüktür, ancak cinayet için cüretin nasıl bulunduğu sorulmak gerekir. Tetiği çeken ellerin arkasında MHP ve yan örgütlerinin yöneticilerinin bulunduğu artık tüm kanıtları ile ortaya çıkmış iken bunlar hakkında hiç bir tahkikat ve tatbikata gerek duymayan ve faşistlerin cüretlerine ve yeni cinayetler işlemelerine olanak hazırlayan hükümet ve sıkıyönetim makamları da en az onlar kadar sorumluluk altındadır.»

BURSA'DA

Duaçınarı Ortaokul Öğretmeni Taşkın Camgöz, Sırameşeler semtinde kendisini kovalayan komandodan kaçmak isterken Yılmaz Sınag'ın kullandığı otomobilin altında kalarak öldü.

Şoför Yılmaz Sınag olaydan sonra Emniyet Müdürlüğünde verdiği ifadesinde Taşkın Camgöz'ü 2 kişinin kovaladığını karayoluna hızla çıkan öğretmenin otomobiline çarpması sonucu öldüğünü ileri sürdü. Yılmaz Sınag'ın ifadesine göre Taşkın Camgöz'ün başı otomobil farına çarptı, kendisini kovalayanlar ise olaydan sonra kaçtılar.

Dün saat 15.30 sıralarında birlikte giden Kadir Gülen ve bir kaportacının yanında işçi olarak çalışan Hasan Aydın'a kimliği belirsiz 2 kişi tarafından tabanca ile ateş açıldı.

Açılan ateş sonucu Kadir Gülen öldü Hasan Aydın ise ağır yaralandı, kimliği belirsiz 2 kişi olaydan sonra kaçtılar.

TÜYSÜZ İSTANBUL'A GETİRİLDİ

Adana'da bir süre önce yakalanan cezaevi kaçağı Ferhat Tüysüz İstanbul'a getirildi, ve Kartal Maltepe Askeri Cezaevine konuldu.

İstanbul'da çeşitli öldürme, yaralama ve bombalı saldırı olaylarına karıştığı savı ile yakalanarak tutuklanan Ferhat Tüysüz, 2 Kasım 1978 günü tutuklu bulunduğu Bayrampaşa Cezaevinden 12 MHP yanlısı tutuklu ile kaçmıştı.

Sanık daha sonra da Adana'da bir eyleme hazırlandıkları sırada güvenlik kuvvetlerince yakalanmıştı.

Sanık hakkında İstanbul Askeri Savcılığınca soruşturma sürdürülüyor.

GAZİANTEP'TE

Gaziantep'te Nuri Pazarbaşı Mahallesindeki Ali Bozkurt'a ait kahvehaneye gece saat 19.30 sularında kimlikleri belirsiz kişilerce tabancayla ateş açıldı, açılan ateş sonucu kahvehanede oturan Şevket Demirel (25) olay yerinde öldü. Remzi Korkmaz Gaziantep Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'de meydana gelen bir olayda emekli bir polis memuru evine yapılan silahlı baskın sonunda öldürüldü, oğlu ise ağır şekilde yaralandı.

İSTANBUL'DA

Bakırköy Güngören'de evine giden Hayati Çamlıbel adlı bir lise öğrencisi önceki gün saat 23.45 de kimliği henüz belirlenemeyen kişilerin tabanca ile ateş etmesi sonucu ağır şekilde yaralandı.

Faşist

(Baştarafı 1. Sayfada) aksine savaşım azmini arttırmıştır. Bugün Şili'de «Halk Birliği» cephesi yeniden kurulmuş ve güçlenmiştir. Kuşkusuz Şili halkının örgütlü gücü «Unitad Popular» 1973 öncesi hatalarından arınmış olarak faşizmi ve emperyalizmi yenecektir.»

Şili deneyiminin Türkiye işçi sınıfı ve tüm demokrasi güçleri için de paha biçilmez derslerle dolu olduğunu hatırlatan Kılıç, şöyle devam etti:

«Pinochet tipi faşizm özlemcisi politikacıların da kendilerince bu deneyden yararlanarak sık sık Türkiye - Şili benzetmesine başvurmaları; faşizme davetiye çıkarmaları son derece ibret vericidir.

Pinochet rejimine özlem duyanların heveslerini kursaklarında bırakmanın ve yoğunlaşan ekonomik - politik bunalımdan çıkmanın yolu ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğini örmekten geçer.

Zafer, faşizme karşı yiğitçe direnerek «Halk Birliği» cephesini yeniden kuran Şili halkının olacaktır. Zafer; emperyalizme, tekellere, faşizme karşı savaşım verirken deneylerden yararlanmasını bilen halkların olacaktır.»

Kıdem

(Baştarafı 1. Sayfada) nü ortaya çıkmakta olup sözü edilen hükmün buyurucu nitelik taşıdığı maddede öngörülen tavanın hiçbir şekilde aşılamayacağı, bu konuda karar vermeye yetkili temyiz merci olan Yargıtay kararlarıyla hükme bağlanmış bulunmaktadır.»

CHP ve AP

(Baştarafı 1. Sayfada) koltuk için hükümeti yıkmaya uğraşıyor bu uğraşında da tüm güçleri karşısına aldı. Ordu, Cumhurbaşkanı ve aydın'ar şu anda AP'ye karşı. Yöneticiler çapulcu bir kalabalıkla partiyi yürütmeye çalışıyorlar. Bu durum idealist kişileri rahatsız ediyor.»

— «Teşkilatın sürekli uyarı ve ikazlarına karşın yöneticilerin silkinemediğini belirten Tuncer «AP'ye ihanet edenler mükafatlandırıldı. Teşkilatın başına bu ihanetin içinde olan Sadettin Bilgiç gibi biri getirildi» diyerek şunları söyledi:

— «Oysa AP'ye yepyeni bir felsefe gerekli. Ancak parti, Demirel eşittir AP oluyorsa bu Demirel Holding demektir. Amacımız parti içi demokrasiyi AP'ye yerleştirmekti. AP'ye parti için düşünen genel başkan gerekli koltuk için düşünen değil.»

Amaçlarının, Türk milliyetçilerini ve Atatürk milliyetçilerini bir mihrakta toplamak olduğunu belirten Tuncer, sözlerini şöyle sürdürdü:

— «Ancak bunun içinde MHP yok. Böyle bir mihraka MHP'nin yapısı uygun değil. AP tabanının yüzde yetmişi MHP'ye kaydı. Demirel çeşitli konuşmalarımızda bana ben albayı kullanıyorum dedi. Ancak kimin kimi kullandığı ortada.»

Bundan sonra Demirel'le anlaşmanın olanaksız olduğunu belirten Tuncer, «Tüm köprüler atıldı. Arkadaşlar önümüzdeki hafta AP'den istifa ederek yeni bir grup kuracaklar mecliste. Ve bu grup 81'e kadar müstakbel iktidarın anahtarı olacaktır» şeklinde konuştu.

CHP'DEN KOPMA İDDİASI

Kurucularından Mehmet Yorgancıoğlu 14 Ekim'den sonra ılımlı CHP'lilerle AP'nin birlikte kuracağı ve 1981 seçimlerine kadar işbaşında kalacak bir «Seçim Hükümeti»nin en kuvvetli ihtimal olduğunu söyledi. Yeni bir milliyetçi cephe modelinin CHP'deki ılımlıların katılması koşuluyla düşünülebileceğini bildiren Yorgancıoğlu, seçim kanununun, anayasanın ve grev-toplusözleşme müessesesinin değiştirilerek ihtiyaca cevap verecek hale getirilmesi gerektiğini öne sürdü.

Sol ile sağın bir orta yolda birleştirilebileceğini bildiren ve «Biz CHP'ye düşman değiliz zihniyetine karşıyız» diyen Yorgancıoğlu, ülkede bir iç barışın sağlanması gerektiğini söyledi, işçi ve işveren ilişkilerini milli geliri ve sosyal refahı arttırıcı biçimde düzenleyecek formül'er bulunabileceğini iddia ederek, «Bu formülü ortaya koyabilecek yeni bir sistemi isim'endirmek gerekirse, belki «sosyo-kapitalizm» diye ifade edilebilir» dedi.

CHP'ye

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rış bildirgesinin imzalanacağını söyledi ve «başka partilere geçmesi için para teklif edilip edilmediğini» soran THA muhabirine «Hayır buna kimse cesaret edemez, leş düştümü kargalar çoğalır fakat ben leşimi kimseye yedirmem» yanıtını verdi.

Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan, CHP'den istifasından sonra birçok transfer teklifi aldığını söyledi. Zeydan, Ben istifa ettikten sonra Şevket Kazan bizim oraya geldi, beni takip edip duruyordu. Ama fırsat bulamadı» şeklinde konuştu.

Ahmet Zeydan Hakkari adayı Cıdal'ın çekilmesi karşılığında mı geri döndünüz» şeklindeki soruya Hayır böyle bir şey yok sayın Cıdal aday olacaktır. Benim onurumdan başka üzerinde duracak şeyim yoktur. Ayrıca şunu da bilesiniz ki ben bakan makam olmayacağım» dedi.

Genel-İş

duğu bunalımın geçmiş saz iktidarlardan kaynaklandığı bildirildi.

Genel - İş Sendikası bildirisinde, DİSK'in 14 Ekim seçimleriyle ilgili alacağı karara uyulacağı belirtildi. Bildiride, hükümetin ve CHP üst yönetiminin DİSK'e karşı olan tutumu da eleştirildi. CHP üst yönetimi ile hükümetin DİSK'e karşı tutumunun zaman zaman «hasmane» boyutlara vardığı savunuldu.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL

Genel-İş Genel Yönetim Kurulu bildirisinde, Ören'de yapılan ve üç gün süren toplantıda sendika ana tüzüğünün, DİSK yetkili organlarınca karar altına alındığı biçiminde tek tip demokratik tüzüğe uyarlanması için, olağanüstü Genel Kurulun kısa sürede toplanmasının kararlaştırıldığı da belirtildi. Bildiride, tek tip demokratik tüzüğün, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesine can lılık kazandıracağı ve işçi sınıfının birliğini sağlama yönünde olumlu katkıları olacağı da kaydedildi.

TKP'nin

(Baştarafı 1. Sayfa'da) sağın kaldırılmasını isteyen sloganlar attılar. Bartın'daki «Özgürlük Gecesi»nde bir çok demokratik kuruluşun, geceyi kutlayan mesajları da okundu.

İSTANBUL'DA PUL DAĞITILDI

Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluş yıldönümü olan 10 Eylül günü dün İstanbul'da Taksim alanına giden İstiklâl Caddesinde bir grup, Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük istemini dile getiren binlerce pul dağıttılar.

Saat 17.00'de gerçekleştirilen eylemde atılan pullarda «TKP 59 yaşında», «TKP'ye özgürlük», «yaşasın TKP», «Yaşasın Türkiye Komünist Partisi» belgileri yazılıydı. Üç çeşit olarak atılan pulların hepsinin de altında 10 Eylül 1920 imzası varolduğu bildiriliyor.

ANKARA'DA

Ankara'nın Kızılay ve Ulus meydanlarında yapılan gösterilerde kentin değişik merkezlerinden «TKP 59 yaşında» yazılı binlerce pul atıldı.

Halkın çok kalabalık olduğu bir saatte Kızılay ve Ulus meydanlarında değişik merkezlerden «TKP 59 yaşında» yazılı pulların dağıtılmasından sonra tüm bölgeler polisler tarafından sarıldı. Binlerce pul halkın geniş ilgisini topladı.

Elektrik

(Baştarafı 1. Sayfada) Elektrik Mühendisleri Odası Merkez Yönetim Kurulu, Ankara İstanbul şubeleri ve Adana temsilciliğinin yaptığı ortak açıklamada «iki üç ayda bir yüzde 100'e varan devalüasyon ve zamların yapıldığı ülkemizde çalışanların ücretlerinin 1981 yılına kadar ancak yüzde 2[illegible] arttırılacağı doğrultusunda İMF'ye söz verilmiştir» denildi.

Spor.. Spor.. Spor.. Spor.. Spor.. Spor..

BALKAN SUTOPU ŞAMPİYONASI BUGÜN SONA ERİYOR

• Şampiyonanın üçüncü gününde Romanya 5 puanla lider durumda. Yugoslavya 4 puanla ikinci, Bulgaristan 2 puanla üçüncü sırada yer alıyorlar.

Üç gündür Maçka'daki Türkiye Spor Yazarları Derneği Yüzme Havuzunda yapılan 11. Balkan Sutopu Şampiyonası bugün yapılacak karşılaşmalarla sona erecek.

Dün sabah yapılan günün ilk karşılaşmasında şampiyonanın güçlü ekiplerinden Bulgaristan ve Yugoslavya yenişemeyerek 4-4 berabere kaldılar.

Öğleden sonra yapılan karşılaşmalarda ise şu sonuçlar alındı:

Romanya — Yunanistan: 8-7
Yugoslavya — Türkiye: 13-9

Şampiyonanın üçüncü gününde son puan durumu şöyle:

Romanya 5 puan, Yugoslavya 4 puan, Bulgaristan 2 puan, Yunanistan 2 puan, Türkiye 1 puan.

Bugün bitecek olan şampiyonanın son gününde şu karşılaşmalar yapılacak:

09.30 — Bulgaristan — Romanya
16.30 — Yugoslavya — Yunanistan
17.30 — Türkiye — Bulgaristan

ÖNDER ALKAN 10 Eylül 1978-...

Maocu faşistlerce katledildi
1. ölüm yıldönümünde saygıyla anıyoruz
Anısı mücadelemize ışık tutacak, hesabı sorulacaktır

- Mak. Müh. Odası İstanbul Şubesi,
- Genç Müh. Odası,
- TÜTED İstanbul Şubesi,
- İGD İstanbul Bölge Sekreterliği,
- İLD İstanbul Bölge Sekreterliği,
- İlerici Kadınlar,
- GİB - DER,
- BANK - DER,
- HABER - DER,
- HALK - KOOP,
- TÖB-DER Ortaköy, Beykoz, Şile Şubeleri,
- ENERJİ - DER,
- Hinkevleri İstanbul İl Koordinasyon Kurulu,
- TÜS-DER İstanbul Şubesi.

Politika
SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
● Yazışleri Müdürü ... ... Tamer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.: 5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
● Dizgi ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı ... ...Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
● Dağıtım ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun / cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun / cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 Dolar.

Server Tanilli'den çocuklara mesaj var:

«Çocuklara mutlu bir Türkiye yaratacağız»

Haber Merkezi — 7 Nisan 1979 Cuma akşamı faşistler tarafından pusuya düşürülüp kurşunlanmasıyla felç olan İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku doçentlerinden Server Tanilli tedavi görmekte olduğu Sovyetler Birliği'nin Leningrad kentinden, bir mesaj yolladı. Sovyetler Birliği'nde kaldığı süre içinde dikkatini en çok çeken şeylerden birinin çocuklara gösterilen ilgi ve özen olduğunu belirten Server Tanilli'nin mesajı aynen şöyle:

«Sovyetler Birliği'nde bulunduğum süre içinde, dikkatimi en çok çeken şeylerden biri, çocuklaar gösterilen ilgi ve ihtimam olmuştur. Çocuklar, Sovyetler Birliği'nde, ayrıcalıklı olan tek zümredir. Sosyalizmin meyvalarını başta onlar tadıyorlar. Herşey başta onlar için seferber edilmiştir! Herşey başta onlar için isteniyor.

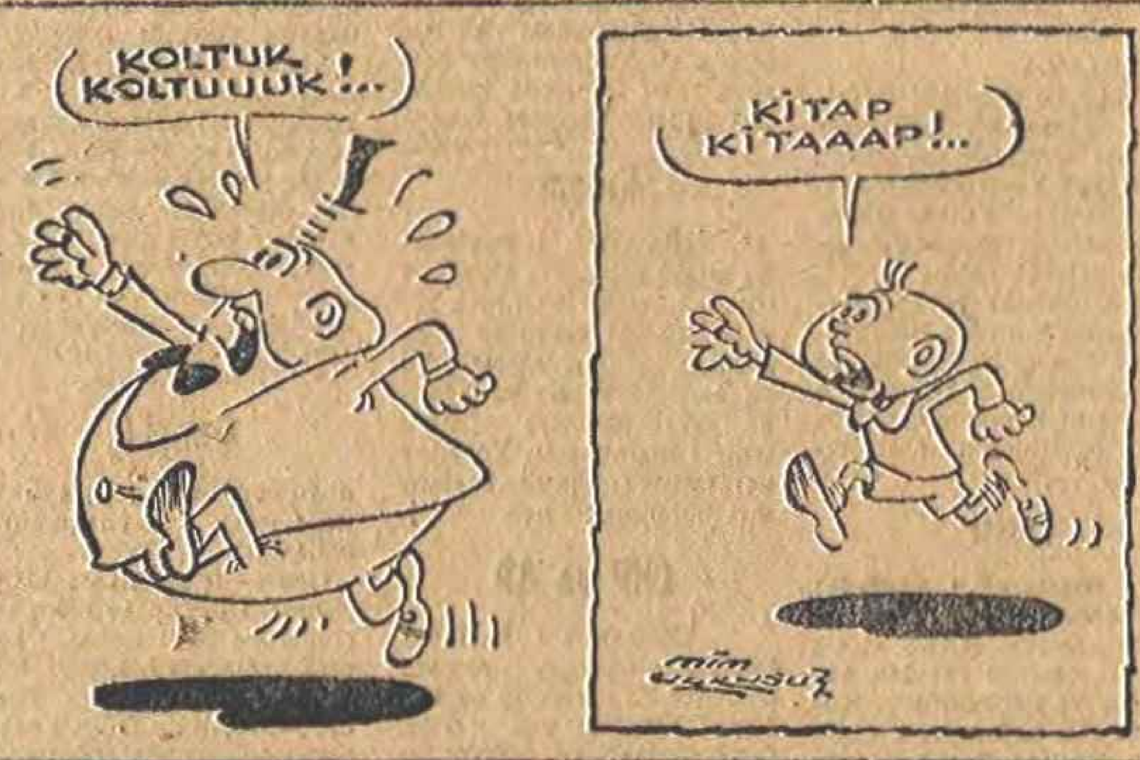
Ve barış da önce onlar için isteniyor. Çünkü, diyorlar, çocuklar yarınlarımızdır. Çiçeklerimizdir onlar; onlar ne kadar güzel oynarlar ve yetişirlerse yarınlarımız da çiçek bahçesi gibi olacaktır.

Yılımızın çocuk yılı ilan edildiği dün yanımızda, bu gün barış gününü kutlarken, bu sözleri hatırlamadan edemiyorum.

Kuşkusuz barış içinde bir dünya ve toplum yaratma çabamızda, aramızda dolaşan tüm engerekleri, yılanları, yavrularımızın aşına ekmeğine göz koyanları tanıyoruz, iyi tanıyoruz. Başta emperyalizmin ve faşizmin karşımıza diktiği nice barikatları yıkmak zorunda olduğumuzu biliyoruz, iyi biliyoruz.

Ama o barikatları yıkacağız. Çocuklarımıza barış içinde mutlu bir dünya ve Türkiye yaratacağız, mutlaka yaratacağız!

Yaşasın dünyanın çocukları!
Yaşasın çocuklarımız!
Yaşasın Barış!
Kahrolsun emperyalizm, kahrolsun faşizm!»

Barış Derneği ile SSCB Barışı Koruma Komitesi ortak açıklaması yayınlandı:

«Kıbrıs tüm yabancı asker ve üslerden arındırılmalıdır»

Haber Merkezi — Türkiye'yi 31 Ağustos - 7 Eylül 1979 tarihleri arasında ziyaret eden Sovyetler Birliği Barışı Koruma Komitesi ile Türkiye Barış Derneği arasında yapılan görüşmelere ilişkin ortak açıklama yayınlandı. Türkiye Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem ve Sovyet Barışı Koruma Komitesi Adına Pavel Zagrabelny imzalarını taşıyan ortak açıklamada tarafların, Kıbrıs sorununun emperyalizmin Akdeniz bölgesindeki siyasal ve askersel amaçlarına alet edilmesini önlemek üzere Ada'nın tüm yabancı üs ve askerlerden arındırılması, Kıbrıs Cumhuriyetinin bağımsızlık, egemenlik, toprak bütünlüğü ve askeri bloklardan bağlantısızlığını güvence altına alacak biçimde çözümlenmesinden yana oldukları belirtildi. Ortak açıklamada daha sonra «Taraflar Kıbrıs halkını oluşturan Türk ve Rum topluluklarının eşit haklarla barış içinde bir arada yaşamasını sağlayacak bir anayasal düzenin kurulması için BM gözetimin de başlatılan toplumlararası görüşmelerin ivedilikle sürdürülmesinin gereğine işaret etmişlerdir» denildi.

● Türkiye Barış Derneği ile SSCB Barışı Koruma Komitesi'nin ortak açıklamasında Filistin halkının kendi yazgısını kendisinin belirlemesi ve bağımsız bir devlet kurma hakkına kavuşmasının desteklendiği belirtildi

Türkiye Barış Derneği ile SSCB Barışı Koruma Komitesi'nin ortak açıklamasında Sovyet delegasyonunun çeşitli illerde barışsever temsilcilerle temaslarda bulunduğu, bazı parlamento üyeleriyle görüştüğü, toplumun değişik kesimleriyle fikir de ğiştokuşu yaptığı bildirildi. Sosyal ve siyasal düzenleri farklı olan devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları ilkesinin kökleşmesine yardımcı olan yumuşama süreci nin uluslararası yaşamın temel eğilimi olmaya devam ettiği kaydedilen ortak açıklamada silahlanma yarışının durdurulması, politik yumuşamanın askersel yumuşamayla pekiştirilmesi gereği vurgulandı ve NATO ile VARŞOVA Paktlarının karşılıklı olarak kaldırılması önerisinin desteklendiği ifade edildi.

Türkiye Barış Derneği ve SSCB Barışı Koruma Komitesi, ortak açıklamalarında ayrıca Ortadoğu sorununun adil ve kalıcı bir biçimde çözümlenmesinden yana olduklarını, çözümün de tüm İsrail silahlı kuvvetlerinin işgal ettikleri Arap topraklarından çekilmesiyle olabileceğini belirttiler.

ÖZETLE

Mersin'de İGD'li bir gence işkence edildi

MERSİN — Mersin'de İlerici Gençler Derneği üyesi Sami Düzgün'e dört gün üst üste işkence edildiği bildirildi. İGD üyesi Sami Düzgün'ün yol üzerindeki bir çeşmeden su içerken polisler tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden karakola götürüldüğü ve burada dipçik, cop ve falakayla dört gün süreyle işkenceye tabi tutulduğu öğrenildi. Bu arada polislerin işkenceyle de yetinmedikleri İGD üyesinin evini basarak ailesine aşağılayıcı hakaretler yönelttikleri ileri sürüldü. Konuyla ilgili görüşlerini belirten bir grup ilerici genç bu tür baskı ve işkencelerin ilerici gençlik hareketini durduramayacağını belirtti.

Gölcük'te CHP'nin imza kampanyası sürüyor

GÖLCÜK — CHP Gölcük İlçe örgütünün Kocaeli Valisi İbrahim Ural'ın görevinden alınması için başlattığı imza kampanyasının sürdüğü bildirildi. Bu arada CHP İlçe örgütünün İzmit Valisinin görevinden alınması istemini İçişleri Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanına birer telgraf göndererek ilettiği öğrenildi. CHP Gölcük İlçe örgütü İzmit Valisi İbrahim Ural'ın görevinden alınması kampanyasını yaygınlaştırma amacıyla da Kocaeli'ye bağlı tüm CHP İl ve İlçe örgütlerinden kampanyaya katılma isteminde bulunduğu belirtildi. Kampanya ile ilgili bir açıklama yapan CHP İlçe Sekreteri Lütfü Onat, Kocaeli Valisinin görevinde kaldığı sürece faşist saldırıların durmayacağını, cinayetlerin sürüp gideceğini bildirdi.

Genel-Der memurların açlığa itildiğini belirtti

İSTANBUL — Basına yazılı bir açıklama yapan Genel-Der İstanbul Şubesi Sekreteri Özcan Ertürk yan ödeme katsayısının 4'ten 6'ya çıkarılmasını kınadı ve memur ücretlerine büyük bir zam yapıldığını gösterilmeye çalışıldığını bildirdi. Ertürk açıklamasında kiraların ve temel gıda maddelerinin fiyatlarının hergün artış kaydettiğini, buna karşılık memur maaşlarında hiçbir yükselmenin olmadığı görüşünü savundu. Memurların açlık ve sefalete itildiğini dile getiren Genel-Der İstanbul Şubesi Sekreteri Özcan Ertürk «Memurlar olarak kendilerine sesleniyoruz, bütün harcamalarımız kendileri yaparak geçindirsinler bizleri» dedi.

DPT, İSDEMİR'deki gecikmenin nedenini açıkladı

Sovyetlerle yapılan anlaşma uygulanmıyor

● Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan raporda MC dönemindeki yanlış istihdam politikasının üretimin düşmesinde önemli bir etken olduğu belirtiliyor

● Bilindiği gibi MC döneminde çok sayıda komando İSDEMİR'e doldurulmuştu

Ankara, (Politika) — Devlet Planlama Teşkilatı Koordinasyon Dairesi Tetkik ve Tahlil Şubesi İskenderun Demir Çelik Tesislerini yatırım ve işletme yönlerinden inceledi ve bu konuda bir «yerinde izleme raporu» hazırladı. Söz konusu raporda yaklaşık 13 milyar liraya çıkması beklenen tesislerin 25.5 milyar lira olarak düzeltildiği belirtilerek, Sovyetler Birliği ile yapılan kriling anlaşmasının işletilmemesi nedeniyle tesislerin yapımının geciktiği, kriling anlaşması için gerekecek iç paranın zamanında karşılanması için Maliye Bakanlığının kolaylık sağlaması gerektiği kaydedildi.

Raporda geçmişte izlenen yanlış istihdam politikasının üretimin düşmesine neden olduğu, tesislerin kuruluşunda Sovyetler Birliğinden gelen tuğlalar kullanıldığı için bir sorun çıkmadığı, ancak yerli tuğlaların kullanılmaya başlanmasıyla çok büyük darboğazlarla karşılaşıldığı bildirildi.

Sovyetler Birliğinden gelmesi beklenen proje ve malzemelerde gecikme olduğu, ancak her iki gecikmenin nedeninin Sovyetler Birliği ile yapılan kriling anlaşmasının işletilememesi olduğu kaydedilen raporda önlem olarak şu çözüm gösterildi:

«Sovyetler Birliğinden gelmiş olan projeler ve malzemelerin gecikmeden gelmesini temin için gerekli önlemler alınmalıdır. Bu konuda iki ülke arasında kredi ve kriling anlaşması çerçevesinde gerekecek iç para zamanında sağlanmalıdır. Bu konuda Maliye Bakanlığı gerekli kolaylığı sağlamalıdır.»

MC döneminde işletmeye doldurulan komandoların neden olduğu işçi fazlası raporda da kabul edilerek kadro sınavlarının bir an önce tamamlanarak işçi fazlasının yapım emrine verilmesinin sağlanması istendi. İşletmenin dar boğazları ve sorunları başlıklı bölümde de geçmişte uygulanan yanlış istihdam politikasının üretimin istenen düzeye çıkmamasında önemli etken olduğu belirtilerek ana üretim ünitelerinde çalışan ve esas üretimi yapan işçilere kadro verilmediği, genel hizmetler de çalışanlara ise öncelikle kadro verildiği ve işletmede sayı bakımından fazla işçi olmasına karşın çok sayıda kalifiye işçiye ihtiyaç olduğu bildirildi.

Raporda işletmenin içinde bulunduğu durum ve önlemler konusunda özetle şu görüşlere yer verildi:

«1978 yılından beri, İSDEMİR yetkilileri bu dengesizliği gidermek için asker dönüşü yapan vasıflı işçilerin alınmasını talep etmişlerse de yetkililerce bu olanak sağlanmamıştır. Diğer yandan esas üremiti yapan ana ünitelerde kadro imtihanları yapmışlardır. Ancak 1979 bütçesinde kadroların Maliye Bakanlığınca bloke edilmesi nedeniyle şimdilik bu olanak durdurulmuş ve işi yapan takriben 4 bin kadrosuz işçinin durumu belirsizleşmiştir. Bu kadrolar verilmediği takdirde üretimin duracağı gibi olayların çıkması da kaçınılmaz olacaktır.

Çelikhane de refrakter temini bakımından çok önemli sorunlar vardır. Kuruluşunda Sovyetlerden gelen tuğlalar kullanıldığından pek önemli sorun olmamasına rağmen yerli tuğlalar kullanılmaya başlandığında çok büyük dar boğazlar ortaya çıkmıştır. Özellikle pota, mil stoper ve nozul tuğlaları üretimi durduracak niteliktedir.

Son derece güç şartlar altında çalışan teknik elemanlara yeterli ücret verilmediğinden istenen verim alınmamakta ve gerekli nitelikte yeni mühendisler alınamamaktadır.

Ana üretim ünitelerinde çalışan ve kadrosuz olan işçilerin kadrolarının Maliye Bakanlığınca derhal verilmesi ve kadro imtihanları tamamlanarak diğer işçilerin de yapıma aktarılması sağlanmalıdır.

Teknik elemanların yan ödeme kararnameleri tatmin edici ölçüde ve hemen çıkarılmalıdır. Vardiyaya giren mühendislere ek vardiya tazminatı ödenmelidir.

Böyle büyük bir projede çalışan yönetici ve teknik elemanların ücretleri dikkatle incelenmelidir ve işin zorluğuna göre takdir edilmelidir. Bu sayede çalışma şevki artırılarak işlerin hızlı bir biçimde yapılması sağlanmalıdır.»

Pozantı Halkevi 200 çocuğu sünnet ettirdi

POZANTI, (Politika) — Pozantı Halkevi merkez ilçe ve ilçeye bağlı bazı köylerde 200 emekçi çocuğunu sünnet ettirdi. İki gün arayla önce merkez ilçede sonrada ilçeye bağlı bazı köylerde gerçekleştirilen sünnet törenlerinin dar gelirli ve şimdiye değin çocuklarını sünnet etme olanağı bulamayan aileler arasında memnuniyetle karşılandığı belirtiliyor. Fotoğrafta Pozantı Halkevinin girişimiyle sünnet olan çocuklardan biri görülüyor.

Radyolardan seçmeler

TRT - 1
06.02 Günaydın
07.40 Sabahtan Sabaha
17.02 Akşama Doğru
20.15 Köy Dağarcığı
23.00 Haberler

TRT - 2
08.02 Gün Başlıyor
12.45 Bir Pınarki İçinden
18.15 Günlerle Gelen
22.00 Hafif Müzikte Dans

TRT - 3
07.02 Güne Başlarken
17.06 Gençler İçin
18.00 Stüdyo FM
20.00 Müzik Sözlüğü
22.06 Gecenin Getirdikleri

TRT TV — Program·Haber·Eleştiri

Ne biçim bir Türk Sineması?

Her salı akşamı TV'de Yerli Sinema diye bir program izleniyor. Ve program izlendikçe de gazetemize gelen okur mektupları yığılıyor. Mektuplarda salı akşamları gösterilen yerli filmlerin günbegün izlenemez hale geldiği vurgulanıyor. Örneğin bir okurumuz mektubunda, «Malum, ekonomik bunalım içindeyiz, elektriğimizi bile komşularımızdan alıyoruz, eğer yapacakları başka birşey yoksa, salı günleri o saatte TV yayını son bulsun, tasarruf olur» diyor. Bir diğeri «Ekonomik bunalım anamızı ağlatırken bir de TV karşısında ağlamak zorunda mıyız» diyor. Mektuplar bu doğrultuda sürüp gidiyor.

Günümüz Türk Sineması acaba ne düzeyde diye, hemen insanın aklına bir soru takılıyor, TV'da gösterilen örnekler, gerçekten bugünün Türk Sinemasını temsil edebiliyor mu? Türk Sineması bu denli saçma ve kalitesiz yapıtlardan mı oluşuyor? Locarno Film Festivalinde ödül alan bir «Sürü» filmi veya «Maden» «Al Yazmalım» gibi filmler acaba Türk Sinemasından örnekler olamaz mı? Hadi bunlar yeni filmler diyelim. Ya eskiler? Örneğin Yılmaz Güney'in «Arkadaş», «Umut» gibi filmlerinin kopyaları mutlaka TV'de bulunur. Neden bu tür filmler gösterilmiyor?

İşin bir de başka yanı var. TV'ye "Aptal Kutusu» derler bazıları. TRT mutlaka bu değer yargısını pekiştirmek istiyor. Öyle ya, çarşıya çıkmışsın yüzde yetmiş enflasyonla karşılaşmışsın, toplusözleşme dönemi gelmiş dayanmış kapıya, patron hayır da hayır demiş. Hele üstelik bir de sorunların bilincine varmaya başlamışsan vay haline. Eyvah. Ne yapalım? İndirin film dolabından aşağı «Hıçkırık»'ı, «Nalan neden öldü?» «Handan Nalan'a ne kadar da benziyor?» «Alçak adam evlenmelerini engelledi.« Hele şükür Handan mutlu oldu» gibisinden düşüncelerle geceyi geçirdiniz mi, yarın allah kerim. Evet, işte bunun için TRT kaliteli film göstermiyor. Burjuvazinin örgütlediği amaç saptırıcı filmler boşuna değildir. Ama tüm bu çabalar boşunadır. TRT'nin bugünkü yönetim koşullarında belki istenilen filmler oynatılamayacaktır, ama izleyiciler de bir süre sonra bu tür filmlerle hiç mi hiç ilgilenmiyecektir. Bize gelen ve giderek artan mektupların dili bunu söylüyor. Bizden anımsatması.

TELEVİZYON PROGRAMI

19.00 HABERLER

19.05 Flanderler'in Köpeği

Sürekli filmin 46. bölümünde, Nero içindeki sıkıntı yüzünden bir türlü yarışma için kararlaştırdığı yeldegirmeninin resmini yapamaz. Aroa, ona ev ödevi olarak verilen ihtiyar Jehan'ın portresini yaptığı resmi gösterince yarışmaya dedesinin resmiyle katılmaya karar verir. Michel amca onu Kara'yı ve Patrae'ı yanına almak ister. Ancak Nero, dedesinin resmini yapmadan evden ayrılamayacağını söyler.

19.30 Çevre Korunması

Dizi filmin 11. bölümünde, çevre korunması konusunda yapılan testler, duyarlı kayıt yapan ölçüm aletleri ve çalışmaların sağlıklı yapılabilmesi için bizim almamız gereken önlemler anlatılıyor.

19.45 Anadolu'ya

Programda, Bey Dağları, Milli Parkı ve Antalya yöresinin doğa, kültür zenginlikleri, çeşitli uygarlıkların yapıtları, bitki örtüsünün özellikleri, Faselis adlı eski ve tarihi yerleşim yerleri anlatılıyor. Ankara Avcılar ve Atıcılar Kulübü Başkanı Mustafa Coşkun ile av mevsiminde dikkat ve özen gösterilmesi gereken konular üzerine röportaj yer alıyor ve bir yurt köşemizden halk oyunlarından örnekler sunuluyor.

20.30 HABERLER

21.15 Türk Sanat Müziği

İzmir Televizyonunca hazırlanan bu programda, Safiye Filiz şu parçaları okuyacak. Nasıl geçti habersiz, İnan uyupta eller sözüne, Hasret kavuşturana, Bahçeye indim ki, Unutmadım seni ben.

21.35 TV'de Türk Sineması

EVCİLİK OYUNU:
Oynayanlar: Tarık Akan, Gülşen Bubikoğlu, Hulusi Kentmen, Cevat Kurtuluş, Mürüvvet Sim.
Yönetmen: Orhan Aksoy.

Bu akşam da izleyeceğimiz film mektupların dilini doğruluyor. Orhan Aksoy'un «Evcilik Oyunu» adlı filminin konusu şöyle: Zengin bir işadamı yıllar önce kızını çiftlik beyinin oğluna beşik kerttirmiştir. Yıllar geçer çiftlik sahibi iş adamına bu sözünü anımsatır. Ancak işadamının kızı bu teklifi reddeder. Ve olaylar gelişir. Hiç zahmet edip TV'yi açmayın ve izlemeyin.

23.10 HABERLER

Çocuklar gözyaşı mı istiyor?

Salı akşamları yayınlanan «Flanderlerin Köpeği» programı son günlerini dolduruyor. Dizi bitecek yakında, bitecek ya, çocukların da yüreğini tüketip bitecek.

İzleyenleriniz bilir, çizgi film türünde yapılmış dizide yaşlı dedesiyle oturan bir çocuk vardır: Nero. Nero tüm iyi niteliklerl kendinde toplamış, son derece özverili, yaşamını kazanan, bir de dedesine bakan bir çocuktur. Böylesine yükü sırtında taşımak iyiliğin gereğiymiş gibi, bu çocuk bir işten ötekine atlar, büyüklerin başaramayacağı ağır görevleri üstlenir. Baştan acıklı olan ve izleyenin içinde bir burukluk yaratan öyküsü son programlarda çekilmez oldu.

Nero, aldığı parasıyla dedesine çok güzel bir çorba pişireceğini umduğu sırada artık onun yaşamadığını anladı. Tek başına mezara götürdü dedesini, yalnız tüm acıları da yüklendi. O evde dedesinin anılarıyla yaşamaya sürekli gözyaşı dökerek yaşamaya çalıştı. İzleyen çocukların da onunla birlikte gözyaşı döktüğüne hiç kuşku yok. En sonunda bir de başına kötü yürekli ev sahibi gelmez mi? İlle parayı öde ya da çık evden diye konuşmaya başlamaz mı? Bir iki dostuna, acısını paylaşan, onunla ağlayan dostlarına karşın Nero'nun yaşamı katlanılmaz biçimde yaralıyor izleyeni. Yapmacık, yalan acılarla çocuklarımızın günlük yaşamını, yaşamak sevincini yok eden bu tür dizilerin anlamı ne olabilir sizce? Kuşkusuz şimdiden gerçeklerden kopuk, yalan dolanla dolu gerçek dışı bir yaşama dikkatlerini çekmek ve uyutmak.

Annelerin, babaların ve öğretmenlerin, çocuk ruh sağlığı uzmanlarının bu konularda seslerini ne zaman yükselteceklerini merakla bekliyoruz. Bu çocuklar bizim, bu çocuklar toplumun çocukları. Ruh sağlığını şimdiden bozduğumuz bu çocuklardan yarınlar için ne bekleyebiliriz?

Amaç da bu değil mi? Onları edilgen, ezik, yalnız kendi çıkarını düşünen, bireysel sorunlarına dönük, kişiler durumuna döndürmek.